

DRAUGAS

PERIODICALS
December 8,
Vol. LXXXVIII

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY
PENKTADIENIS – FRIDAY, GRUODŽIO – DECEMBER 8, 2000

NEWSPAPER – DO NOT DELAY – Date Mailed 12/07/00
UŽSIENIO LIETUVIŲ DIENRAŠTIS
4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629
TEL: 773-585-9500 • FAX: 773-585-8284 • DRAUGAS@EARTHLINK.NET

Nr. 238
Kaina 50 c.

Seimūnams nerekomenduojama „flirtuoti” su Baltarusija

Vilnius, gruodžio 7 d. (BNS) — Seimo Užsienio reikalų komiteto (URK) pirmininkas Alvydas Medalinskas mano, jog parlamentiniai ryšiai su Baltarusija, o ypač — su tarptautinės bendruomenės nepripažintu Baltarusijos Nacionaliniu susirinkimu būtų „komplikuoti ir nerekomenduotini”.

A. Medalinskas tai pareiškė ketvirtadienį Seimo visuotiniame posėdyje, kai buvo paprašyta išsakyti savo nuomonę apie Seimo narių grupės ketinimą steigti parlamentinių ryšių grupę su Baltarusija. Jis sakė neabejojantis, jog Lietuvoje yra kultūros, mokslo bei verslo atstovų, kurie norėtų palaikyti santykius su Baltarusija. Parlamentarų idėja steigti grupę jis siūle vertinti kaip tokio noro išraišką.

A. Medalinskas pažymėjo, jog parlamentariai turi teisę steigti parlamentinių ryšių grupes su kuo nori, tačiau teigė, jog būtų geriau steigti visuomeninę ryšių su Baltarusija draugiją, kuri galėtų būti užregistruota Teisingumo ministerijoje.

Tuo tarpu vienas šios grupės steigėjų, opozicines Socialdemokratinės koalicijos frakcijos atstovas Bronius Bradasuskas pareiškė, jog daug didesnė problema yra parlamentinių grupių įsteigimas su Čėčėnija ar Tibetu. „Nuo kada Čėčėnija ar Tibetas yra nepriklausomos

valstybės?”, retoriškai klausė jis.

I „Baltarusijos” grupę užsirašė 19 Seimo narių, daugiausia iš opozicines Socialdemokratinės koalicijos frakcijos bei Valstiečių ir Naujosios demokratijos partijų frakcijos, tačiau joje yra ir du Seimo daugumos atstovai — Socialliberalų frakcijos nariai Viktoras Uspaskichas ir Vytautas Kvietkauskas.

Anksčiau Seimo Užsienio reikalų komitetas buvo rekomendavęs tokios grupės ne steigti.

Kaip žinoma, Vakarų valstybės ir Lietuva nepripažįsta spalio mėnesį išrinkto Baltarusijos dvejų metų parlamentinio Nacionalinio susirinkimo, ir vieninteliu teisėtu įstatymų leidybos organu laiko prezidento Aleksandrą Lukšenką dar 1996 m. išvaikytą 13-ojo šaukimo Baltarusijos Aukščiausiąją tarybą.

Baimindamasis galimo politinio persekiojimo Baltarusijoje, Lietuvoje gyvena ir saugomas Baltarusijos 13-ojo šaukimo AT pirmininkas Semion Šareckij.

Oficialūs Vilnius laikosi „kritinio dialogo” su Minsku politikos. Lietuva prisijungė prie Europos Sąjungos kritiškų pareiškimų dėl demokratinių grupių įsteigimo su Čėčėnija ar Tibetu. „Nuo kada Čėčėnija ar Tibetas yra nepriklausomos

Iš Maskvos grįžę Seimo nariai nemato pavojaus iš Rusijos

Vilnius, gruodžio 7 d. (BNS) — Lietuvos Seimo delegacijos nariai, sugrįžę iš Maskvos, ketvirtadienį Vilniuje surengtoje spaudos konferencijoje sakė, kad reikia atsisakyti mito apie Rusijos grėsmę ir, suaktyvinti ekonominį bendradarbiavimą su šia valstybe.

Parlamentariai gruodžio 2-6 d. viešėjo Maskvoje, kur susitiko su Rusijos Dūmos atstovais, Rusijos verslininkais bei dalyvavo tarptautinėje konferencijoje „Rytai-Vakarai”.

Delegacijos vadovė Kazimiera Prunskienė teigė, jog Maskvoje pavyko susitarti, kad Dūmos pavasario sesijos darbotvarkė būtų įtrauktas klausimas dėl Lietuvos-Rusijos valstybės sienos, dvigubo apmokestinimo išvengimo bei kelių kitų ekonominių sutarčių tvirtinimo.

Lietuva 1997 m. pasirašyta valstybės sienos sutartį jau patvirtino, tačiau Rusijos Dūma to dar nepadarė.

K. Prunskienės teigimu, Seimo nariai iš Rusijos parlamentarų neišgirdo kategoriškų pareiškimų dėl Lietuvos siekio įstoti į NATO, tačiau daug „sunkesnis” klausimas buvo įstatymo dėl okupacijos žalos atlyginimo įgyvendinimas.

Kaip žinoma, ankstesnės kadencijos Seimas priėmė įstatymą, kuriuo įpareigojo Lietuvos vyriausybę kreiptis į Rusijos vyriausybę dėl buvusios Sovietų sąjungos okupacijos žalos atlyginimo.

Rusijos parlamentariai susitikime su kolegomis iš Lietuvos kelė šio įstatymo panaikinimo klausimą.

Seimo delegacijos atstovai teigia pareiškę skeptišką nuomonę, jog įstatymas galėtų būti panaikintas. „Šio įstatymo panaikinimo klausimo

svarstymas Seime būtų naudingas tik jo iniciatoriams”, kalbėjo K. Prunskienė.

Iš Maskvos grįžę Seimo nariai teigė suvokią, jog Lietuvoje pateikiama vienpusiška informacija apie Rusiją. „Rusija šiandien nebekalba, kad ji vel nori okupuoti ar kurti kokias nors sąjungas. Mums visiškai tokio pasiūlymo nebuvo pateikta. Aš išitinkau, kad informacija Lietuvoje yra visiškai vienpusiška”, teigė Seimo narys Algimantas Matulevičius. Jis vadovauja Seimo parlamentinių ryšių su Rusijos Dūma grupei.

Kitas delegacijos narys, Socialdemokratinės koalicijos atstovas Alfonsas Macaitis taip pat ragino atsisakyti mitų apie Rusiją. „Mes turime žymiai aktyviau bendradarbiauti su Rusija”, teigė jis.

K. Prunskienė spaudos konferencijoje išsklė idėją, jog siekdamas plėtoti eksportą į Rusiją, Lietuva galėtų sumažinti importo muitus iš Rusijos įvežamiems naftos produktams nuo 15 proc. iki 5 proc. Jos teigimu, Rusijos atstovai už tai pažadėjo svarstyti galimybę sumažinti muitus iš Lietuvos įvežamoms prekėms.

*** Mažeikių rajone jau kelios dienos** iš Ventos upės semiami naudoti naftos produktai, ten patekę per lietušų kanalizaciją iš Mažeikių miesto pramoninio rajono. Aplinkos apsaugos darbuotojas sakė, kad teršalai (naudoti tepalai) iš Ventos semiami nuo gruodžio 5 dienos. Jau surinkta didžioji jų dalis — 730 litrų. Kol kas dar neišsiaiškinta, kas kaltas dėl šio gamtos teršimo ir kiek padaryta žalos. Aplinkos ministerija apie įvykį pranešė tik ketvirtadienį. Ties Leckavos miesteliu pasta-

Prancūzijos prezidentas Jacques Chirac (viduryje) bendrai nuotraukai bando „sutrumpinti” įsismarkavusių Europos Sąjungos Tarybos viršūnių susitikimo, kuris gruodžio 7 d. įvyko pietryčių Prancūzijos mieste Nicioje, dalyvius.

Nica Lietuvos prezidentą pasitiko ašarinėmis dūjomis

Nica, gruodžio 7 d. (BNS) — Prezidento Valdo Adamkaus vadovaujama Lietuvos delegacija, atvykusiai į Nica dalyvauti Europos Sąjungos (ES) Tarybos viršūnių susitikime, teko kveptelti ašarinių dujų.

Prezidento atstovė spaudai Violeta Gaizauskaitė sakė, kad „Akropolis” rūmus įeinančiai delegacijai teko kveptelti oru, kuriame tvyrojo ašarinių dujų kvapas. Ašarinėmis dūjomis buvo išvaikyti piktetuotojai, protestavę prieš pasaulio globalizaciją.

Prezidento vadovaujamoje delegacijoje yra užsienio reikalų ministras Antanas Valionis, vyriausiasis derybininkas dėl Lietuvos narystės ES Vygaudas Ušackas, užsienio reikalų viceministras, derybų su Pasaulio prekybos organizacija (PPO) vadovas Algimantas Rimkūnas.

Nicioje ES valstybių ir vyriausybės vadovai turi apsispręsti dėl institucinių reformų, kurios yra laikomos sąlyga tolesnei ES plėtrai — balsų paskirstymo ES Ministrų taryboje, Europos Ko-

misijos narių skaičiaus bei sprendimų priėmimo balsų dauguma, o ne vienbalsiai, kaip iki šiol.

Ketvirtadienį susitikime V. Adamkus pasakė trumpą kal-

bą bei pietavo su ES ir valsty-

bių - kandidatų vadovais bei

UR ministrais. Ketvirtadienį

po pietų V. Adamkus išskrido

į Zenevą, kur penktadienį

PPO Generalinės tarybos

posėdyje organizacijos nars

baluos dėl Lietuvos priėmimo

į šią organizaciją.

Suomijos diplomatai reiškiami priekaištai dėl telekomo veiklos

Vilnius, gruodžio 6 d. (BNS) — Seimo pirmininkas Artūras Paulauskas trečiadienį pareiškė Suomijos ambasadoriui Lietuvoje Rauno Tapio susirūpinimą dėl „Lietuvos telekomo” ketinimų nuo kitų metų didinti telefoninių pokalbių įkainius.

Viena iš „Lietuvos telekomo” įsigijusių susivienijimo „Amber Teleholding AS” dalyvių yra Suomijos valstybinė telekomunikacijų firma „Sonera”.

Seimo pirmininkas išreiškė Suomijos ambasadoriui susirūpinimą, jog įkainių didinimas sumažins galimybes naudotis Internet'u ir stabdys informacinės visuomenės plėtrą Lietuvoje.

Pasak Seimo pirmininko spaudos atstovo Vytauto Ma-

Priimtas mokslo ilgalaikio finansavimo įstatymas

Vilnius, gruodžio 7 d. (BNS) — Seimas ketvirtadienį visuotiniame posėdyje daugumos balsais priėmė prielaidingą Mokslo ir švietimo ilgalaikio finansavimo įstatymą.

Už šio įstatymo priėmimą balsavo 116 Seimo narių. Balsavime nedalyvavo Tėvynės sąjunga — konservatorių frakcijos nariai bei Seimo Biudžeto ir finansų komiteto pirmininkas Kęstutis Glaveckas, o Finansų ministras Jonas Lionginas balsuojant susilaikė.

Patobulintą įstatymo projektą, kurį parengė Socialdemokratinės koalicijos atstovas Aloyzas Sakalas, Seimui pateikė Socialliberalų frakcijos nario Rolando Pavilionio vadovaujamas Švietimo, mokslo ir kultūros komitetas.

tytos iš „Mažeikių naftos” gamtosaugininkų gautos užtvaros teršalams, ir mėginama surinkti viską, kas prisiverže pro upę pastatytas gaudykles. Gamtosaugininkų teigimu, visiškai Ventos upės užterštas ruožas apsisvalys per porą savaičių.

(Elta)

*** „Gairių” leidykla, išleidusi knygą „Grūto parko lyrika”,** kurioje išspausdinti 133 lietuvių poetų eilėraščiai, šlovinę sovietinę santvarką, gavę jų autorių oficialų reikalavimą sumokėti honorarus. Autorių teisių agentūra LAT-GA-A vertino ne eilėraščių turinį, o skaičiuodama eilučių skaičių. Tad poetams ar jų įpėdinams už kadaise parašytas eiles dabar gali „nusikilti” honorarai nuo 144 iki 3,087 litu.

(Elta)

*** Nuo 2001 m. sausio 1 d.**

Lietuvos gyventojai už šilumos energiją mokės mažiau.

Seimas ketvirtadienį beveik vienbalsiai priėmė Pridėtinės vertės mokesčio (PVM) įstatymo pataisą, pagal kurią gyventojai už šildymą mokės 9 proc. PVM, o ne 18 proc., kaip dabar. Tokia tvarka galios iki 2003 m. gruodžio 31 d. Ši data buvo nustatyta atsižvelgiant į tai, kad, stojant į Europos Sąjungą, Lietuvai gali tekti atsisakyti šios lengvatos. Finansų ministerijos skaičiavimais, PVM sumažėjus perpus, valstybės biudžetas neteks apie 55 mln. litų pajamų.

(BNS)

Pasaulio naujienos

(Remiantis BNS, Reuters, DPA, AP, Interfax, ITAR-TASS, Belafan, RIA ir ELTA žinių agentūrų pranešimais)

Nica, Prancūzija. Ketvirtadienį prancūzų policija prie Europos Sąjungos (ES) viršūnių susitikimo centro akmenis svaizdžiusius demonstrantus vaikė ašarinėmis dūjomis. Daugiau nei 1,000 demonstrantų buvo su dujokaukėmis. Policija buvo ginkluota ašarinių dujų granatomis bei guminėmis lazdomis. Profesinių sąjungų aktyvistai bei globalizacijos priešininkai iš visos Europos protestuoja prieš Fundamentinių teisių chartiją, kurią ES vadovai ketvirtadienį ketina patvirtinti. Demonstrantai reikalauja, kad Chartijoje, kuri neturi sutarties statuso, būtų numatytos vienodos socialinės teisės visoje Europos Sąjungoje. Netoli tvirtovės primenančio Akropolis suvažiavimų centro, kuriame posėdžiauja viršūnių susitikimo dalyviai, kavinų bei parduotuvių savininkai ir gyventojai nuo ašarinių dujų saugojosi uždarydami visas duris ir langus. Trečiadienį vakare Nicioje vykusioje demonstracijoje dalyvavo daugiau kaip 60,000 žmonių, o policija ašarinėmis dūjomis vaikė apie 300 agresyvių demonstrantų, kurie miesto centre svaide butelius, daužė langus ir vartė šiukšlių dėzes.

Tallahasee, Florida. Demokrato Al Gore teisiniai reikalavimai pripažinti jo pergalę Floridoje, kurių nagrinėjimas tęsiasi jau penktą savaitę, ketvirtadienį nagrinėjamas valstijos Aukščiausiojoje teisme. Po šio svarstymo tikriausiai bus priimtas sprendimas, be to, netrukus turįs baigtis dar dvi bylos dėl A. Gore neįskaitytų rinkėjų balsų. Advokatams teismuose kovojant dėl ginčijamų Floridos balsavimo biuletenių, kurie galutinai nulems prezidento rinkimų rezultatus, respublikonas George W. Bush, tikriausiai tapsiantis 43-uoju JAV prezidentu, Austin'e toliau rengiasi sausio 20 dienas, kada naujam prezidentui bus perduodama valdžia. A. Gore ir G. W. Bush advokatai dar vieną teisinį mašį Floridos Aukščiausiojoje teisme dėl žemesnės teisės instancijos sprendimo, pagal kurį nebuvo leista įskaityti rankomis perskaitytų balsų, pradėjo ketvirtadienį. Neįskaityti balsai galbūt galėtų demokratų kandidatui užtikrinti 25 Floridos rinkėjų balsus, kurių prezidento postui laimėti reikia abiem šalims. Florida laimėtoju patvirtino G. W. Bush, kuris A. Gore aplenkė vos 537 balsais iš maždaug 6 milijonų, tačiau viceprezidentas tebetvirtina, kad dėl balsavimo taisyklių nesilaikymo negaliojančiais pripažinti tūkstantį balsavimo biuletenių, galėjusių lemti jo pergalę. A. Gore reikalauja biuletenius perskaityti rankomis, o G. W. Bush stovylka tam prieštarauja.

Jugoslavija. Trys serbai, kaltinti planavę sukilimą ir ketinę nužudyti buvusį Jugoslavijos prezidentą Slobodan Milošević, trečiadienį išėjo iš kalemio. Pasak jų, dabartinis prezidentas Vojislav Koštunica jiems dovanoją bausmę. „Mes nesitiekime nieko panašaus. Net šeimos neatvyko mūsų pasitikti”, pareiškė Milutin Pavlovič, laikęs V. Koštunica raštinės dokumentą dėl jų paleidimo. Serbų karo teismas balandžio mėnesį nuteisė tris asmenis 5 metus kalėti už samokslą vykdyti priešišką veiklą. Jie priklausė slapta grupei, vadinamai Serbų išlaisvinimo armija.

Chankala. Artimiausiu metu iš Čėčėnijos bus išvesta į nuolatinio dislokavimo vietą Užbaikalės karinės apygardos motorizuotą šaulių brigadą, kurioje yra daugiau kaip 3,000 kareivių ir per 500 įvairios karo technikos priemonių. Brigadai perdelskuoti parengta maždaug 20 geležinkelio ešelonų, numatyti keli karinių transporto lėktuvų skrydžiai.

Maskva. Pirminis Rusijos prezidentas Boris Jelcin griežtai nepritaria ketinimams Sovietų sąjungos himną patvirtinti Rusijos himnu. Jis pažymėjo, kad „valdant Stalinui, iš pradžių buvo giedami vieni žodžiai, paskui atėjo Chruščiov, išmetė eilutes apie „tautų tėvą”, o melodiją paliko”. „Brežnevų valdymo metais vėl buvo padaryti kažkokie eilių pakeitimai. Tai ką, dabar vėl bus naujas tekstas? Tokiais dalykais nejuokaujama”, sakė buvęs prezidentas. Daugei jis nesutiko su teigimu, kad dabartinis prezidentas Vladimir Putin „privertė Rusiją” priimti senojo sovietinio himno melodiją. „Iš tikrųjų daugeliui žmonių, ypač vyresnės kartos, patinka buvęs himnas. Bet aš griežtai nepritariu, kad SSRS himnas būtų sugrąžintas kaip Rusijos valstybės himnas”, sakė B. Jelcin.

Briuselis. Rusijos gynybos ministras, maršalas Igor Sergejev patvirtino, kad Rusijos kariniai lėktuvai rugpjūčio 17 d. buvo pakilę į orą iškoti užsienio povandeninio laivo, kuris galėjo skubėti iš atominio povandeninio laivo „Kursk” žūties vietos Barenco jūroje. Trečiadienį NATO būstinėje Briuselyje įvykusioje spaudos konferencijoje maršalas sakė: „Aš patvirtinu faktą, kad lėktuvai iš tiesų buvo pakilę į orą”. Pirmą kartą apie šešis Rusijos karinius lėktuvus, persekiojusius užsienio povandeninio laivą Barenco jūroje, išvakarėse pranešė buvusios Norvegijos kariuomenės šaures grupės vadas admirolas Einar Skorgen, pažymėdamas, kad rugpjūtį Norvegijos Bergenio uoste buvusiam JAV povandeniniam laivui „Memphis” buvo „kažkas nutikę”. JAV gynybos ministras William Cohen, savo ruožtu, pareiškė, kad Amerikos povandeninis laivas nesusijęs su „Kursk” žūtimi.

Kijevas. Černobylio atominėje elektrinėje trečiadienį dėl garų nuotėkio sustabdytas paskutinis veikiantis reaktorius. „Dabar vešiname (reaktorių) ir ieškosime tikslios nuotėkio vietos”, sakoma elektrinės pranešime. Pasak jo, radiacija nepadidėjo. Garų nuotėkis buvo pastebėtas vos 9 dienas prieš numatytą Černobylio elektrinės, kurioje 1986 m. įvyko didžiausia branduolinė taikos meto tragedija, visišką uždarymą.

Havana. Kubos prezidentas Fidel Castro žada nebausti mirinti keturių Kubos išeivių, kurie Panamoje kaltinami sąmokslu jį nužudyti 3 kaltinamieji yra JAV piliečiai. „Jeigu jie bus teisiami čia, jie negaus nei aukščiausios bausmės, nei daugiau kaip 20 metų kalėjimo”, sakė 74 metų F. Castro.

KALENDORIUS

Gruodžio 8 d.: Šv. M. Marijos nekaltasis prasidejimas; Gaila, Gedmintė, Gentvilas, Romarikas, Vaidignas, Zenonas.

Gruodžio 9 d.: Šv. Juan Diego; Delfina, Gedenė, Leokadija, Vakaris, Valerija.

SPORTO APŽVALGA

Redaktorė Irena Regienė

APIE LIETUVOS SPORTO ENCIKLOPEDIJĄ IR SPORTO SPAUDĄ

Susilaukiame paklausimų dėl tėvynėje leidžiamos Lietuvos Sporto enciklopedijos, kurioje turi būti pažymėta ir užsienio lietuvių sportinė veikla. Tos medžiagos paruošimu yra tekę rūpintis ir man. Reikia pasakyti, jog kai kurie pasižadėję talkinti asmenys savo darbo neatliko. Tad užsienio lietuvių sportinis gyvenimas šiame pirmame savo pobūdžiu tokiame lietuviškame leidinyje nebus reikiamai ir pilnai pažymėtas.

Bet šiuo metu ne vien tik tai svarbu. Gal kiek svarbiau — ar iš viso toks leidinys galės išvysti dienos šviesą? Nes, kaip žinome, pasikeitė Lietuvos valdžia. Taip pat neatsakę konservatoriai, turbūt, norėdami save įsiamzinti, gana neapgalvotai paskyrė didžiules premijas Lietuvos olimpiečiams — ne vien tik medalių laimėtojams, bet ir šiaip kiek geriau pasirodžiusiems sportininkams.

Tai, žinoma, dabar turi įtakos kitai sportinei veiklai. Nuo to nukentė bei nukentės ir Lietuvos Sporto enciklopedijos išleidimas anksčiau numatytą laiką.

Prieš kelias dienas šiuo reikalu telefonu kalbėjome su LSE vyriausiuoju redaktoriumi dr. Henriku Šadziūnu, gyvenančiu ir dirbančiu Vilniuje. Jo duomenimis, visa medžiaga šio kapitalinio leidinio pirmam tomai jau paruošta ir turi būti pradėdama spausdinti (beje, pirmasis tomas apims A-M raides).

Tačiau dar neaišku su finansais, nes konservatoriai išstūtinę visus galimus fondus. Jeigu pirmasis tomas būtų spausdinamas nespaukto, tai spaustuvei reiktų arti 90.000 litų, o jeigu spalvotas — tai kainuotų dvigubai. Apie tai dabar galvojama, nors populiari nuomonė yra ta, kad reiktų naudoti pigiausių atvejų.

Siek tiek lėšų galvojama susilaukti tuoj po Naujųjų Metų, tad tuomet galėtų būti pradėtas spausdinimas. Dr. Šadziūnas paprašė kiek kantrybės ir jo nuomone, šis neeilinis projektas tikrai galės būti realizuotas. O ar tas neliuks vien tik pažadams, artimiausiu laiką galime patys įsitikinti.

O kad tėvynėje su finansais yra blogai, rodo ir kitas faktas. Nuo lapkričio pradžios nustojo eiti vienintelis Lietuvos sporto žurnalas, paskutiniu metu turėjęs kiek keistoką pavadinimą — „Sportas ir automobilai“.

Šis žurnalas buvo pradėtas leisti prieš daugiau negu porą metų ir pradžioje vadinosi „Sporto veidu“. Pakeitęs pavadinimą ir pridėjęs daugiau medžiagos apie automobilius, nebūtinai sportinius, žurnalas ir toliau liko „Veido“ leidėjų finansuojamas.

Jeigu „Veido“ žurnalas pajėgė tapti vienu iš pagrindinių ir geriausių Lietuvos savaitraščių, tai sportui skirtas leidinys negalėjo sudominti skaitytojų, nešė nuostolius ir dėl to turėjo užsidaryti.

Idomu, kad „Sportas ir automobilai“ net nepajėgė atsiveikinti su skaitytojais: nieko apie užsidarymą net neprane-

šė. Nesulaukus šio žurnalo Čikagoje ir tik į jo redakciją paskambinus, buvo sužinota, kad jis daugiau nespaukdamas. „Veido“ žurnalo darbuotojų pažymėjo, kad skaitytojų vis mažiau būdavo ir kitos išeities neliko. Tik buvo pasiūlyta, kad tie keli neįsėdėję sporto žurnalo mėnesiai bus pridėti kiek prailginant „Veido“ prenumeratą.

Tas žinoma, tikrus sporto spaudos entuziastus, iskaitant ir mane, vargu ar patenkina. Tačiau faktas lieka tas, kad Lietuva vel turės apsieiti be sporto žurnalo, nors šiaip ten visokių žurnalių, ypač moterims atskirai, arba joms kartu su vyrais, yra koks „dešėtas“ — net ir labai didelių ir puošnių leidžiamų. Keista, kad Lietuvos sporto entuziastai, kurie taip gausiai atsilanko į rungtynes, negali išlaikyti bent vieną sporto žurnalą.

Gerai, kad „Lietuvos ryto“ dienraštis, kaip savaitinį priedą, antradieniais sugeba išleisti tik krepšiniui skirtą žurnalą, kuris taip ir vadinasi — „Krepšinis“. O gal jis galėtų rytis leisti ir daugiau sporto šakų apimančių, bendro pobūdžio sporto žurnalą?

Ed. Šulaitis

VILNIAUS UNIVERSITETE PAGERBTA DAINA GUDZINEVIČIUTĖ

Sidnėjaus olimpiadų žaidynių čempionė šaulė Daina Gudžinevičiūtė ir jos treneris Vytautas Blonskis ketvirtadienį, lapkričio 30 d. buvo pasveikinti Vilniaus universitete (VU), savo buvusioje aukštojoje mokykloje.

VU rektorius, Seimo Švietimo, mokslo ir kultūros komiteto pirmininkas Rolandas Pavilionis iškilmingoje ceremonijoje universiteto aulioje iškėlė čempionę sveikinimo raštą ir dovaną su universiteto simboliu, sakdamas, kad už savo pergalę ji nusipelnė būti vadinama „didmotėrimi“.

Kartu su olimpine čempione buvo pagerbti ir universiteto čempionai — pirmųjų tarpfa- kultetinių olimpiadų vilčių varžybų Rektorius taurei laimėti nugalėtojai. Šias varžybas Sidnėjaus olimpiadų žaidynių proga surengė VU Kūno kultūros ir sporto centras, o studentai varžėsi aštuoniose sporto šakose — svarstio kilnojimo, stalo teniso, aerobikos, futbolo, moterų ir vyrų krepšinio, plaukimo bei krosio. Bendrojoje įskaitoje nugalėjo Matematikos-informatikos fakultetas.

R. Pavilionis apgailestavo, kad sporto srityje VU yra atsilikęs nuo kitų aukštųjų mokyklų, tačiau išreiškė viltį, kad bus įgyvendinti planai pastatyti naują sporto centrą Čiurlionio gatvėje.

Čempionų pagerbimo iškil- mės dalyvavo ir kiti VU auklėtiniai, garsūs sportininkai — Celestinas Jucys, Eugenijus Levickis, Šarūnas Marčiulionis.

„Neprisimenu, kad per pas- taruosius dešimt metų nors kartą būtume taip iškilmingai pagerbę sportininkus“, — pripažino R. Pavilionis. **Elta**

Jau ketvirtą kadenciją iš eilės bebaigianti ŠALFAS-gos centro valdyba. Iš k.: Eugenijus Kriščiūnas, Juozas Šileika, Marijus Gudinskas, pirmininkas Audrius Šileika, Arūnas Cygas, gen. sekretorius Algirdas Bielskus, Rimas Miečius, Mindaugas Leknickas, Linas Balaišis ir Sigitas Krašauskas.

TRENERIO J. KAZLAUSKO VIEŠNAGĖ JAV

Jonas Kazlauskas, treneris Lietuvos olimpinės vyrų krepšinio komandos, Sidnėjaus olimpiadose laimėjusios bronzos medalį, tris savaites viešėjo JAV-se. Paskutines penkias viešnagės dienas jis praleido Philadelphijoje.

Nors jo laiką labai riboja įvairios pareigos, Jonas Kazlauskas rado progą susitikti su Philadelphijos lietuvių sporto klubo „Aras“ atstovais ir pasidalinti mintimis apie jo kelionę į JAV ir apie sportines temas.

Po šią vasarą Australijoje vykusių olimpiadų žaidynių amerikietis Don Nelson, jau tris kartus padėjęs treniruoti Lietuvos olimpinę vyrų krepšinio komandą, šiais metais sustatė Lietuvos komandos rungtynių planą, kuris ją įgalino beveik nugalėti JAV „Svajonių komandą“, pakvietė Kazlauską atvykti ir pamatyti kaip treniruojasi Dallas Mavericks. Tokį pat pakvietimą J. Kazlauskas gavo ir iš Larry Brown, vieno iš buvusių „Svajonių komandos“ trenerių, dabar esančio Philadelphijos „76 sixers“ komandos trenerio.

Retam užsienio treneriui pasitaiko tokia puiki proga pamatyti kaip net dvi NBA komandos treniruoja, kaip jos ruošiasi ateinančioms rungtynėms, pasikalbėti su jų treneriais apie jų treniravimo metodus, rungtynių taktiką bei strategiją. Kazlauskui teko tokia proga.

„Pastebėjau ir gerų ir mums netinkančių dalykų“, — sakė J. Kazlauskas.

J. Kazlauskas turėjo progą geriau susipažinti su komandos žaidėjais. Jis valgė kartu su jais, matė kaip jie elgiasi treniruotėse metu (treniruotės vyko po du kartus per dieną), matė kaip komanda suorganizuota.

Budamas Philadelphijoje Kazlauskas turėjo progą stebėti rungtynes tarp Philadelphijos „76 sixers“ ir Clevelando „Cavaliers“. Po šių rungtynių jis susitiko su Žydrūno Ilgauskio ir veteranų grupės, kaire ir dešine rankomis. Emocijų netrūko juolab, kad Wisconsin valstijoje ši sporto šaka yra populiari ir didelis „Rider Inn“ baras buvo pilnas žiūrovų, pasikatinamųjų šūksnių ir dūmų. Nemažas startinis mokestis — 30 dol. netrukė organizatoriams surengti turnyrą, kuris leidžia sporto aštruoliams pasigalinti ir yra puikus re-

kojos jausis po šio sezono“.

Kitas Jono Kazlauskos tikslas JAV — aplankyti kiek galima daugiau universitetų, susipažinti ne vien su jų krepšinio, bet ir su akademine programomis. Jis domėjosi šiomis žiniomis, kad galėtų geriau atsakyti tėvams klausiantiems, kur yra tas universitetas į kurį jų sūnūs nori vykti, koks ten krepšinio treneris, kokia jo pasiūla ir žaidėjų, į mokslą ir kt. Per tris savaites J. Kazlauskas ap- lankė daug universitetų JAV rytuose, pietvakariuose ir pietuose (vienas jų Wake Forest, kur jis susitiko su Darium Songaila, vienu iš tos rinktinės žaidėjų).

Lapkričio 17 d. J. Kazlauskas išskrido į Lietuvą. Ten jo laukia nemažas uždavinys — paruošti Lietuvos rinktinę tarptautiniam turnyrui, kuriame varžysis Italijos, Vokietijos, Prancūzijos, Graikijos komandos. Linkime jam sėkmės šiam turnyre ir tikimės, kad jis pasimatytų JAV-se 2002 metais Pasaulio krepšinio pirmenybėse.

Rimas Gedeika

GRAŽIAI PASIRODĖ „AIDO“ SPORTININKAI

Š.m. lapkričio 11 ir 12 d. Wisconsin valstijoje vyko „Wrestling“ (riešo lenkimo) pasaulio čempionatas. Ši sporto šaka (geografinio atžvilgiu) nėra taip paplitusi kaip „Arm-wrestling“ — rankos lenkimas, tačiau populiarumu nesiliekia, netgi yra pranašesnis savo emocingumu, varžybinių situacijų artumu žiūrovų atžvilgiu. Rankos lenkimo varžybose ant pakyls, kur stovi varžybiniai stalai, patekti gali tik einantys kovoti sportininkai, o riešo lenkimo varžybose stalai stovi visai prieinami ir žiūrovams ranka pasiekiami.

Abi šios sporto šakos galima laikyti dvynėmis tik tiek tiek skiriasi kovos principai: viena ranka kovojama, kita kryžm susikimba padėjus dilbibus ant varžybinio stalo. Laimi tas, kuris prispaudžia oponento ranką prie savo dilbio. Šiek tiek skiriasi ir atraminės pagalvėlės, kurios faktiškai tik riboja alkūnės pastatymo ir judėjimo plotą.

Varžybos vyko tarp komandų, kovojusių dėl piniginių prizų ir asmeninės įskaitos dėl taurių. Jungtinėje komandoje su Michigan valstijos sportininkais startavo ir Jaunimo centro sporto klubo „Aidas“ nariai. Kaip visada startavo Laima Janutienė, Tomas Guntorius ir Dalius Martusevičius. Run- gės ir klubą sustiprinę nauji nariai — daugkartinis pasaulio čempionatų prizininkė Dalia Medžiausytė bei daugkarti-

nis pasaulio čempionas Tama- jev iš Osetijos. Prie lietuvių prisijungė JAV rinktinės narys Greg Wilson.

Varžybos vyko dvi dienas. Teisėjai plūso net prie keturių stalų. Rungtyniauta vaikų, paauglių, jaunimo, suaugusiųjų ir veteranų grupėse, kaire ir dešine rankomis. Emocijų netrūko juolab, kad Wisconsin valstijoje ši sporto šaka yra populiari ir didelis „Rider Inn“ baras buvo pilnas žiūrovų, pasikatinamųjų šūksnių ir dūmų.

Nemažas startinis mokestis — 30 dol. netrukė organizatoriams surengti turnyrą, kuris leidžia sporto aštruoliams pasigalinti ir yra puikus re-

gynys žiūrovams.

Be oficialių kovų prie stalo, specialiais prietaisais buvo galima pasitikrinti rankų jėgą ir suspaudimo plėštą dinamometriją. Pastarojoje rungtyje moterų grupėje viena pirmųjų buvo Dalia Medžiausytė, vyrų tarpe gerai pasirodė Dalius Martusevičius.

Šeši startavę Jaunimo cen- tro klubo sporto klubo „Aidas“ atstovai iškovoję penkias pir- mąsias dvi antrąsias ir vieną trečiąją.

Dalia Medžiausytė buvo pir- ma kaire ir dešine rankomis absoliučioje įskaitoje. Laima Janutienė — kaire ir dešine buvo antra. Tatraz Tamajev nugalėjo lengvo svorio kate- gorijoje abejomis rankomis ir papildė savo penkių pasaulio čempionatų nugalėtojų titulų sąrašą. Greg Wilson laimėjo dešine ranka ir liko trečias kairiąją, kas rodo aukštą var-

Čikagos Jaunimo centro „Aido“ sporto klubo nariai su Wisconsin valstijoje š. m. lapkričio 11 ir 12 d. vykusio riešo lenkimo (wrestling) turnyre laimėtais trofėjais. Iš k.: Tomas Guntorius, Tatraz Tomaev, Laima Janutienė, Dalia Medžiausytė ir Dalius Martusevičius.

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Periodical class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices.

Subscription Rates: \$100.00 Foreign countries \$115.

Postmaster: Send address changes to Draugas — 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Mafindami pašto išlaidas, pakvitatimų už prenumeratą nesiunčiame. Prie pavardės ir adreso, siūdami laikraštį pažymime, iki kada prenumerata galioja.

DRAUGO prenumerata yra mokama iš anksto.

JAV	Metams	1/2 metų	3 mėn.
Kanadoje ir kitur (U.S.)	\$100.00	\$60.00	\$38.00
Tik šeštadienio laida:		\$65.00	\$45.00
JAV	\$60.00	\$45.00	\$33.00
Kanadoje ir kitur (U.S.)	\$65.00	\$50.00	\$38.00
Užsakant i Lietuvą:			
Oro paštu	\$500.00	\$250.00	
Reguliariu paštu	\$100.00	\$55.00	
Tik šeštadienio laida oro paštu	\$160.00	\$85.00	
Tik šeštadienio laida reguliariu paštu	\$55.00		

Vyriausia redaktorė — Danutė Bindokienė

Administracijos — Valentinas Krumpis

Moderatorius — kun. Viktoras Rimšelis

- Administracija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.
- Redakcija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:00, šeštadieniais nedirba.
- Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos atsantičiam, gavus prašymą, ką nors skelbti.
- Redakcija straipsnius taiso savo nuožiūra. Nenaudotų straipsnių nesaugo. Siunčiant prašome pasilikti kopiją.

ARAS ŽLOBA, M.D.

AKIŲ LIGOS IR CHIRURGIJA
219 N. Hammes Avenue
Joliet, IL 60435
Tel. 815-741-3220

DR. ŽIBUTĖ ZAPARACKAS

DR. PAUL KNEPPER
AKIŲ LIGOS — CHIRURGIJA
166 E. Superior, Suite 402
Valandos pagal susitarimą
Tel. 312-337-1285

LINAS SIDRYS, M.D.

Akių ligos / Chirurgija
9830 S. Ridgeland Ave.
Chicago Ridge, IL 60415
Tel. 708-636-6622
4149 W. 63rd St.
Tel. 773-735-7709

EDMUNDAS VIZNAS, M.D., S.C.

Specialybė — Vidaus ligų gydymas
Kalbama lietuviškai
6918 W. Archer Ave. Ste. 5 ir 6
Chicago, IL 60638
Tel. 773-229-9965
Valandos pagal susitarimą

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.

DANTŲ GYDYTOJAS
Lietuviams sutvarkys dantis už prieinamą kainą. Pacientai priimami absoliučiai punktualiai. Susitarimai kalbėti angliškai arba lietuviškai.
4647 W. 103 St., Oak Lawn, IL
Tel. 708-422-8260

DR. JOVITA KERELIS

DANTŲ GYDYTOJA
9525 S. 79th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. (708) 598-8101
Valandos pagal susitarimą

VIDAS J. NEMICKAS, M.D.

KARDIOLOGAS — ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.
Chicago, IL 60652
Kab. tel. 773-471-3300

DR. L. PETREIKIS

DANTŲ GYDYTOJA
9055 S. Roberts Rd., Hickory Hills, IL
1 mylia į vakarus nuo Harlem Ave.
Tel. (708) 598-4055
Valandos pagal susitarimą

Tai - Jūsų laikraštis

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

varžybų organizatoriai (beje iš Wisconsin) priėmė keistą sprendimą: neskaiciuoti „Aido“ klubo narių ir Michigan komandos iškovotų taškų sumoje, kas ir nulėmė Wisconsin komandos pergalę ir 500 dol. prizą. Tai nustebino visus nes pirmą varžybų dieną jungtinės komandos taškai buvo skelbiami oficialiame pranešime. Vis tik lenkikai tvirtai būdo. Prisiminę asmeninius pasiekimus nutarėme, kad varžybos tikrai pavyko. Nakvynė viename viešbučio kambaryje dar labiau sustvirtino lietuvišką komandinę dvasią, o organizatorių ikeitas specialus prizas už puikius komandos (dalyvaujant pirmą kartą) pasiekimus, parodė, kad sporto klubas „Aidas“ į varžybas atvyko ne šiaip sau.

Saulius Rakauskas

LIETUVOS ČIUOŽĖJAI ANTROJĄ VIETOJE

Dailiojo čiuožimo „Grand Prix“ varžybų paskutiniame, šeštame rate, „NHK Trophy“ varžybose Japonijoje — pasaulio ir Europos čempionatų bronzos medalių laimėtojai, Lietuvos šokėjai ant ledo Margarita Drobiazko ir Povilas Vanagas, po lapkričio 30 d. atlikta privalomosios programos, užima antrąją vietą.

Pirmąją pasaulio čempionai prancūzai Marina Anissina ir Gwendal Peizerat. Trečiąją vietą tarp 12 porų užima vokiečiai Kati Winkler ir Rene Lohse.

„Grand Prix“ varžybų baigė vyks ateinančių metų vasario 15-18 d. Japonijos sostinėje.

RUSIJOS MAŽUMOS

ZENONAS PRŪSAS

Be kosmopolitizmo dabarti-
niu laiku gal didžiausia grės-
mė lietuvių tautos išlikimui
yra iš Rusijos pusės. Juk Rusi-
ja per visą savo istoriją buvo
imperialistinė valstybė ir la-
bai agresyvi kaimynų atžvil-
giu. Geri pavyzdžiai: nuolati-
niai plešikiški užpuolėnėjimai
ir okupacija Lietuvos-Lenkijos
valstybės aštuonioliktame
šimtmetyje; agresija prieš
Turkiją 1853 metais ir prieš
Japoniją 1905 metais. Vladi-
mir Putin išrinkimas prezi-
dentu rodo, kad rusų tauta te-
bėra nepasikeitusi. Juk Putin,
kaip buvęs KGB vadovaujan-
tis darbuotojas, yra labai pa-
vojingas. Pavyzdžiui, pagal
„U. S. News and World Re-
port“ žurnalą (lapkričio 13 d.),
buvusio KGB pulkininko leiten-
anto Aleksandr Litvinenka liu-
dijimu, Putin vadovaujama
FSB (buvusi KGB) praėjusiais
metais Maskvoje susprogdino
eile daugiabučio namų (buvo
apie 300 žmonių), kad dėl to
apkaltintų čekėnus. Tai leido
V. Putin užpulti Čekėniją ir
tuo pačiu tapti Rusijos prezi-
dentu. Jei prezidentas Putin
turėtų problemų su savo per-
rinkimu 2004 metais, be sąži-
nės graužimo gal jis ką nors
panašaus galėtų padaryti su
Lietuva ir ją užpultų, kaip pa-
dare su Čekėnija.

Kaip ten bebūtų, Lietuvos
likimas ir toliau daug priklaus-
ys nuo padėties bei įvykių
Rusijoje. Todėl apie ją mums
gal reikėtų daugiau rašyti ir
diskutuoti, ypač apie jos silp-
nas vietas. Juk istorija rodo,
kad Rusija buvo pavojingiau-
sia tada, kada buvo stipriausia.
Praeityje viena Rusijos
silpnųjų buvo per didelis ru-
sų tautybių žmonių skai-
čius, ypač kai vienu laiku rusų
gyventojų skaičius buvo nukri-
tęs gerokai žemiau 50 proc.
Dabar to nebėra. Po Sovietų
Sąjungos sugriuvimo dabar et-
ninių rusų skaičius pakilo iki
82 proc.

Paziūrėkim, ar be čekėnų li-
kusieji nerusai kelia pavojus
Rusijai? Kad ir tai galėtume at-
sakyti, peržvelkime, kurios
tautybės gyvena Rusijos teri-
torijoje.

Pagal Mary McAuley knygą
„Russia's Politics of Uncer-
tainty“, Cambridge University
Press 1957), Rusijos Federaci-
jos ribose gyvena 45 tautybės.
Jų didžiausia yra rusai (apie
135 milijonai), o kitos 44 tau-
tybės sudaro apie 30 milijonų,
arba 18 proc. Iš jų 33 tautybės
gyvena vadinamoje tautinėse
teritorijose — autonominėse
respublikose, arba autonomi-
niuose distriktuose. Iš jų 21
yra autonominė respublika,
sukurta kurios nors tautinės
mažumos pagrindu, pavyz-

džiui, totorių, buriatų, komių
respublikos. Tik truputį dau-
giau negu 15 milijonų nerusų
gyveno teritorijose, pavadino-
se etninės tautybės vardu,
bet tik šešiose iš jų titulinė
tautybė sudarė per 50 proc.
gyventojų, keturios iš jų —
šiauriniame Kaukaze. Visos
šios, dažnai labai mažos, tau-
tos yra išsibarsčiusios po visą
Rusiją, bet visgi dauguma (25
milijonai) gyvena tautinėse te-
ritorijose ir tik 7 milijonai gy-
vena Rusijos respublikoje. Au-
tonominiams vienetams prik-
lauso 76 proc. visos Rusijos fe-
deracijos teritorijos, turinčios
didžiąją dalį gamtos turtų:
naftos, degamųjų dujų, akme-
nų anglies, deimantų ir auks-
o. Be šių teritorijų Rusija
būtų labai neturtinga vals-
tybė. Todėl jų praradimas bū-
tų katastrofa Rusijai. Bet to-
kio pavojaus nematyti. Šios
respublikos yra arba beveik
neapgyventos, arba labai at-
mištos į jas atsikėlusius etni-
nių rusų bei kitų slavų. Titu-
linė tautybė paprastai
sudaro mažumą ir gerokai su-
ręšėjusi.

Tipiška yra Jakutija (Saka).
Tai labai didelė teritorija pa-
čioje Sibiro šiaurėje, kur sovie-
tiniais laikais buvo labai daug
koncentracijos stovyklų. Tarp
mazdaug milijono Jakutijos
gyventojų daugiau kaip pusė
yra etniniai rusai, apie 15
proc. ukrainiečiai ir tik apie
trečdalis vietiniai jakutai (saka-
i). Teritorija yra labai tur-
tinga auksu ir deimantais.
Maža grupė jakutų intelek-
tualų apie 1989 metus lyg ir
bandė kalbėti apie Jakutijos
nepriklausomybę, bet jie tu-
rejo galvoje tik didesnę eko-
nominę ir politinę nepriklaus-
omybę Sovietų Sąjungos su-
dėtyje, atseit, gavimą respub-
likos statuso. 1990 metais tai
buvo paskelbta, bet praktiškai
nebuvo įvykdyta.

Kiek įdomesnis yra Tatar-
stano atvejis. Vienu laiku toto-
riai valdė didelę Rusijos dalį ir
ją dalinosi su lietuviais. So-
vietmečiu Tatarstanas buvo
autonominė respublika. Jis
plotu yra panašus į Angliją ir
Valiją, sudėjęs kartu. 1926
metais turėjo 2,3 milijonų gy-
ventojų, iš jų apie pusę totorių
ir 40 proc. rusų. 1992 metais
gyventojų skaičius jau buvo
3,7 milijonų, bet sostinėje Ka-
zanėje, turinčioje apie milio-
ną gyventojų, rusų skaičius
padidėjo iki kiek daugiau kaip
50 proc. Ten ir kituose mies-
tuose yra daug mišrių, rusų-
totorių šeimų, kalbančių ru-
siškai. Paminėtina, kad toto-
rių Rusijoje yra per 5 milio-
nai, bet tik ketvirtadalis gyve-
na Tatarstano teritorijoje, o
trys ketvirtadaliai gyvena kai-

Lapkričio 16 d. „Sek Gintaro keliu“ varžytinių ruošos komitetas įteikė 40,000 dol. čekį University of Washing-
ton, Seattle, paremti Baltistikos studijų programą. Iš kairės: Lietuvos Bendruomenės atstovė Genutė Gilytė Or-
rico; estų atstovas Paul Raidna; rusų, rytų Europos bei centrinės Azijos studijų skyriaus direktorius Steve Han-
son; Liberal Arts & Sciences fakulteto dekanas Michael Halloran; ruošos komiteto pirm. este Anne Hannibal;
skandinavų skyriaus direktorė Lotta Gavel-Adams; Baltistikos studijų programos pradininkas prof. Dan
Waugh; lietuvių ir latvių kalbos dėstytojas prof. Guntis Smidchens; LB atstovė Irena Blekyte ir latvių atstovas
Andris Rogainis.

myliniame Baskortasane, Si-
bire, Maskvoje, Kryme ir ki-
tur. Tatarstanas turi nemažus
naftos išteklius, kurių turėtų
užtekti dar 30-40 metų, taip
pat didesnius gamtinių dujų
išteklius.

Apie 1989-1991 metus Tatar-
stano intelektualai buvo
rimčiau pradėję galvoti apie
visišką nepriklausomybę. Jie
bandė pasimokyti iš Baltijos
kraštų, kaip to siekti. Bet iš to
nieko neišėjo. Gavę nemažai
ekonominių nuolaidų iš Mask-
vos, jie nurimo, iš dalies gal-
del to, kad respublikos ribose
gyveno daugybė rusų.

Kita priežastis: Tatarstanas
yra apsuptas Rusijos respu-
blikos. Be to, Vakarių demokra-
tijose nebuvo rasta pritarimo
Tatarstano atsiskyrimui nuo
Rusijos, panašiai kaip kurdai
neranda pritarimo atsiskyri-
mui nuo Turkijos ar baskai
nuo Ispanijos.

Atrodo, kad Rusijai artimoje
ateityje vidiniai neramumai

del etninių problemų yra gali-
mi tik šiaurės Kaukaze. Jau
dabar rusai turi daug bėdų su
Čekėnija. Ten yra dar šios
mažos respublikos su dides-
niais nerusų tautybių procen-
tais: Adigejus, Dagestanas,
Ingušetija, Kabardino-Balka-
rija, Karadžejevo-Cerkasas,
Pietinė Osetija ir Kalmikija.
Kol kas čia visur ramu. Gal jų
gyventojai stebi, kas toliau
vyks Čekėnijoje. Abejotina, ar
jie paseks čekėnų pavyzdžiu.

NORIMA ĮRENGTI VAIZDO KAMERAS

Panevėžio miesto
verslininkai ketina bendra-
darbiauti su savivaldybe ir
įrengti gatvėse bei kitose vie-
tose vaizdo stebėjimo kame-
ras, kurios galėtų padėti už-
tikrinti miesto gyventojų sau-
gumą.

Jau prieš kelerius metus
miesto vadovai pradėjo dome-
tis galimybe PANEVĖŽYJE įreng-

ti vaizdo stebėjimo kameras.
Tuo tikslu savivaldybės dar-
buotojai du kartus vyko į Ta-
liną, domėjosi ten veikiančių
kamerų įrengimu, naudojimu,
įkainiais bei galimybėmis.

Kameras Taline įrengė fir-
ma „Falck Security“. Jos va-
dovų teigimu, Taline įrengus
22 stebėjimo kameras, nusi-
kalstamumas mieste sumažėjo
30-35 proc.

Panevėžiui reikėtų 10-12
stebėjimo kamerų, kurių įren-
gimas kainuotų 1 milijoną li-
tų. Miesto vadovų teigimu, sa-
vivaldybė galėtų finansuoti iki
50 proc. projekto vertės. Dalį
zadą skirti miesto verslininkai
bei bendrovė „Falck Security“.

Vaizdo kameros jau įrengtos
Vilniuje ir Klaipėdoje, galimybė
įrengti kameras svarsto ir
Kauno vadovai.

Po pastarųjų metų įvykdy-
to teisėtvarkos pareigūnų nu-
žudymo itin susirūpinta kri-
minoginėje situacijoje PANEVĖ-
ŽYJE. PANEVĖŽIO rajone prieš
savaitę buvo nušauti du teise-
saugos pareigūnai — PANEVĖ-
ŽIO apygardos prokuratūros
vyriausiojo prokuroro pava-
duotoja Vida Kazlauskaitė ir
Pasvalio rajono policijos komi-
sariato Ekonominės nusikalti-
mų tyrimo skyriaus inspektori-
us Sergejus Piskunovas.

Pareigūnų žudikai kol kas
nenustatyti. Manoma, kad teisė-
saugininkai nužudė dėl savo
tarnybinės veiklos.

* Krašto apsaugos mi-
nistrui Linui Linkevičiui vice-
ministru paskyrus iki tol Šau-
lių sąjungos vado pareigas
ėjęs pulkininką Joną Gečą,
Šaulių sąjungos vado pareigas
laikiniai pavesa eiti buvusiam
Šaulių sąjungos vado pava-
duotojui pulkininkui Bronisla-
vui Vizbarui. (BNS)

LR garbės konsule Ohio valstijoje Ingrida Bublione susitikusi ministri-
je Vilniuje su naujuoju Lietuvos užsienio reikalų ministru Antanu Va-
lioniu.

ATSIMINIMAI 1941-1962 M.

DANUTĖ LINARTAITĖ-PETRAUSKIENĖ

Nr.5

Mama dirbdavo ištisas dienas. Uždirbdavo tik tiek,
kad galėjome duonos normą išsipirkti. Tą žiemą ir
man pasisekė. Už būrimą kortomis gavau net bute-
liuką lydyto sviesto. Labai taupydami, po keletą
lašiukų dėdavome į sriubas.

O su būrimu kortomis buvo taip. P. Našliūnienė tu-
rėjo atsivežusi iš Lietuvos tikras kortas. Ji vakarais po
darbo vietinės moterims burdavo. Mama pavargusi
eidavo gulti, nes auštant reikėjo keltis, o aš sėdėdavau
šalia Birutės ir vis žiūrėdavau, kaip ji buria. Prisirink-
davo pilna virtuvė moterų. Jos atsinešdavo „semečkus“
ir visą vakarą grauždavo, duodavo ir man, bet už tai
turdavau, virtuvę iškuopti. Pilnos grindys buvo lukš-
tų, nes vietinės moterys spjaudydavo tiesiai ant grin-
dų. Kai 1942 m. vasarą Birutė Našliūnienė, Viktorą
Opulskį, Arminą, Voščiną ir dar daug kitų išvežė į
Barnaulą darbams, Birutė man padovanojo kortas. Ji
mane pamokė burti. Sako, tu burk, užsidirbsi duoną, o
aš sau kortas pasidarysiu. Man tos kortos labai pra-
vertė. Nors po truputį, bet vis užsidirbdavau.

Tą žiemą visą laiką būdavome alkani. Ypač sunku
buvo, kai keletą dienų, o kartais ir savačių neatve-
ždavo į krautuvę duonos. Eilės susidarydavo mil-
niškos: prastovi pusę dienos ir eini namo be duonos.
Būdavo, kad ir iš eilės ištumia sužvėrėję žmonės. Aš
labai stengdavau išsilaikyti eilėje, bet visko pasitai-
kydavo. Kartą daug dienų negavome duonos nusipirkti
ir po eilinio siuvimo Eidukaitienė grįžo namo, ne-
šina kepalu duonos. Atrėkė didelę riekię ir padavė
man. Rodos, nieko gardesnio gyvenime nebuvau va-
gusi, tokia ji buvo skani. Atrodė, kad viena suval-
gyčiau visą kepaluką. (Gyvendama Lietuvoje, buvau
labai nevalgi, duonos visai nenorėjau). Vakara, už-
lipę ant šiek tiek šilto pečiaus, klausydavomės Eidu-
kaitienės pasakojimų apie Lietuvą. Aš labai dažnai
prisiminčiau tėvelį, Vytuką. Man jų labai trūko.
Nežinodama žiaurus likimo, galvojau, kad jie abu
Lietuvoje gyvena ir laukia mūsų sugrįžtant.

Kad ir labai šalta, alkanu buvo žiema, artinosi pa-
vasaris. Saulutė jau linksmiai švietė ir tirdė sniegą.
Gatvės atrodė, kaip ištisi ežerai. Pavasarį J. Opulskis
pasileidė mamytei pereiti dirbti į „Stroigaz“, kur jis dir-
bo. Kadangi ten darbas buvo labai sunkus, žmonės
gudavo dvigubą normą duonos — net 800 gr. O duona
mums buvo labai aktuali ir mama nedvejodama
pradėjo dirbti akmenų karjere. Mūsų miestelio pava-
dinimas kilo nuo akmenų, nes Kamniuje buvo labai
daug akmenų. Darbininkai karjeruose nuo žemės pa-

viršiaus nuvalydavo kokį metrą žemės, o giliau jau
buvo akmuo. Su kirkom, kirvukais akmenį traukė į
žemės paviršių, trupino, krovė į vežimukus ir vežė į
kruvas, vėliau reikėjo tuos akmenis sunęsti į sunk-
vežimius. Barzomis krovinių plukdė į Barnaulą. Ma-
nytė dirbo kartu su vyrais. Kartą atėjo paaugliai pra-
dėjo darbininkus pravardžiuoti fašistais ir į juos mėtė-
ti akmenis. Vienas pataikė mamai į galvą. Labai krau-
javo, bet viskas baigėsi laimingai, sugijo. Karjeruose
daugiausia dirbo vokiečiai nuo Pavolgos ir lietuviai.

Dar tą 1943 m. pavasarį Valkauskienė prašė, kad
ateičiau pas ją gyventi. Ji tada gyveno viena su sū-
neliu Vytuku, dirbo ir nenorėjo vieno vaiko palikti. Jis
už mane buvo jaunesnis, todėl prašė jį prižiūrėti. Aš
pas ją persikeliau, nes mama dirbo kitoje Obės pusėje.
Mieste negalėjo akmenų sprogdinti, todėl karjerą
perkėlė į kitą Obės krantą. Ten ir akmuo buvo geres-
nis. Mamytė parvažiuodavo pas mane tik retkarčiais.
Rudenį nutarėme, kad man reikia pradėti mokytis.
Praleidau 2 metus nesimokiusi, mat nemokėjau kal-
bos ir neturėjau rūbų. Iš pradžių atrodė, kad karas
tuoju baigsis, bet jis užsitęsė ir nesimatė pabaigos.

I mokyklą pradėjau eiti su drauge Giedre Kalne-
naite. Abi į 6 klasę. Tik mums atskyrė į atskiras klases,
kad nekalbėtume lietuviškai. Dar su mumis pradėjo
eiti į mokyklą žydaitė iš Lenkijos, Talba Štengres.
Giedrė su ja mokėsi vienoje klasėje ir labai susidrau-
gavo. Šiuo metu Štengres gyvena Amerikoje, labai gai-

Danutė Bindokienė

Gyvenimas mažoje planetoje

Pradžioje pakako pasakoji-
mų. Jeigu kam teko laimė ap-
lankyti tolimas šalis, žemy-
nus, grįžus iš kelionių, nieka-
da nestokodavo klausytojų.
Net ir tuomet, kai žmonės ne-
labai tikėjo tokio keliauninko
nuotykiomis, pasakojimų pasi-
klaudyti vis tik būdavo įdomu
— jie pajauirindavo vienodą
kasdienybę, o ne vieną uždeg-
davo troškimo pačiam pasi-
žiūrėti tų „dyvų“.

Vėliau žodinių pasakojimų
vietą užėmė literatūra — ke-
lionių aprašymai buvo popu-
liari, pradedant tikromis pa-
tirtimis, baigiant lakiais vaiz-
duotės skrydžiais, nunešan-
čiais net už Žemės ribų. Dar
vėliau atsirado vaizduojamosios
literatūros žanrai, kuriuos ir
sėsliausia žmogų gali
nukelti į tolimiausias planetas
užkampius. Tad nenuostabu,
kad įvairių kelionių agentū-
rų retai tenka be darbo
sėdėti — keliautojų vis atsi-
randa. O su kiekvienu vaizdu,
kiekviena kelione mūsų pa-
saulis darosi vis mažesnis.
Dažnai dar užvakar nepasie-
kiamas Žemės kampelis, šiandien
jau nemaziau pažįstamas
kaip nuosavas kiemas.

Tačiau reikia atsiminti, kad
keliaujama ne vien pramogų
ar pažinimo ieškoti. Šiuo metu
jau kiekvienas žemynas yra
prekybos, pramonės, komu-
nikacijos ir informacijos pasi-
keitimo ryšiais prištis prie
visų kitų. Ta didžiųjų tolumų,
nepasiekiamų vietovių plane-
ta — Žemė — darosi mažesnė
ir mažesnė, vienesnė ir vie-
nodesnė.

Tam tikra prasme tas suvie-
nodėjimas yra teigiamas rei-
škinys, nes žmonija, artimiau
bendradarbiauja, geriau savo na-
rius pažįdama, galbūt ilgainiui
įstengs visiems sukurti
geresnės gyvenimo sąlygas,
išvengti karų, neapykantos ki-
tų atrodantiems, kalban-
tiems, tikintiems. Tačiau toks
visuotinis suartėjimas turi ir
tamsiąją pusę: dalinamasi ne
vien tais pozityviais dalykais,
bet ir įvairiomis negerovėmis
— parazitais, ligomis ir pan.

Labai dažnai tie įvairūs
kenkėjai „savo tėvynėje“ turi
ir priešus, kurie išlaiko tam
tikrą pusiausvyrą, kad negro-
vės neišsiliėtų potvyniu. Pa-
tekę į kraštą, kur tu natū-
raliųjų priešų nėra, įvairūs gy-
viai ar augalai „atranda ame-
riką“ ir sudaro daug problemų
vietinei faunai bei florai, tuo
pačiu ir žmonėms.

Tačiau žalingiausi „importai“ yra ligos. Kadangi žmonės
joms neturi įgimto ar įsigyto
imuniteto, užkrėtimai kartais

išsivysto į siaubingas epidemi-
jas. Daugiausia panikos suke-
lia ligos, kurios nedaro ypatingos
„atrankos“ — su tokiu pat
uolumu naikina ir gyvulius, ir
žmones. Vėliausioji tokių (kol
kas dar nežinoma Amerikoje)
— vadinamoji „karvių pasiut-
ligė“ („mad cow disease“).

Liga jau nebe naujiena, bet
jos plitimas išėjo iš pirminio
užkrėtimo teritorijos ir pasi-
rėkė daugelyje Europos valsty-
bių, sukeldamas ir rūpestį,
ir baime. Ankščiausiai (jau
nuo 1985 m.) liga buvo paste-
bėta Didžiojoje Britanijoje.
Pradžioje lengvai kontroliuoja-
ma, sunaikinant sergancias
karves ir jaučius, todėl pavojus
žmonėms neatrodė didelis
— į vieną kitą susirgimą ne-
atkreipta per daug dėmesio.
Tačiau pernai problemos ig-
noruoti jau nebuvo įmanoma.
Anglija sunaikino tūkstančius
galvijų, prarado milijardus do-
lerių pajamų, nes užsidarė
jautienai ir savoji rinka, ir
užsieninės. Kadangi „karvių
pasiutligė“ galvijas dažniau-
siai užsikrečia iš specialiai
pagaminto pašaro, kuriame
primaisyta gyvulių medžiaga,
atsisakytą ir to pašaro im-
portavimo. Ši liga puola nervų
ląsteles, ilgainiui smegenys
visiškai suyra ir žmogaus ar
galvijų laukia tik vienas liki-
mas...

Visos pastangos atrodė veik-
smingos ir Anglijai vel leista
eksportuoti jautieną. Deja, ne-
ilgai. Šimt „karvių pasiut-
ligės“ užkrėtimų jau yra Vo-
kietijoje, Ispanijoje, Belgijoje,
Prancūzijoje, Šveicarijoje, Por-
tugalijoje, Airijoje... O su kiek-
viena žinia apie pasitaikiusį
pasiutligės atvejį, kruto ir jau-
tiesenos eksportas. Buvo rašo-
ma, kad net Latvija ir Estija
atsisakė importuojamos jautie-
nos, daugiausia iš Vokietijos.
Apie Lietuvą kol kas ne-
kalbama. Iš dalies galbūt tos
užtvaros importui išsėis vietini-
am žemės ūkiui į nauda, bent
lietuvių žemdirbių atveju,
žmonės pradės labiau pasi-
tikėti vietiniais gaminiais, ne
importiniais.

Kol kas tik Norvegija ir Ita-
lija savo kaimenėse nerado
užkrėstų karvių. Visas paša-
ras, turintis bet kokių gyvulių
medžiagų priemaišų Europoje
yra uždraustas — milijar-
dus tonų dabar reikia kažkaip
saugiai sunaikinti. Stropiai
tikrinami galvijai, nedelsiant
sunaikinami, jeigu atrandama
bent ligos užuomina. Reikia
manyti, kad tos apsaugos prie-
monės bus veiksmingos.

la, kad mes daugiau apie ją nieko nežinome. Kadangi
mokykla nuo mūsų buvo labai toli. Ona Borisaitė pak-
vietė mane pas save gyventi. Ji gyveno šalia mokyk-
los. Onutė gyveno su brolienės sūneliu. Brolienė buvo
pasodinta į kalėjimą už politiką (rusai pasipasakojo,
kaip gerai gyveno Lietuvoje).

Mokykloje buvo sunku. Rodos, rusiškai buvau gerai
išmokusi, kalbėjau, o kai reikėjo atsakinti pamokas
trūkdavo žodžių. Namuose kalbėjome tik lietuviškai.
Kai pradėjau eiti į mokyklą, duonos normą gaudavau
mokykloje, nereikėjo stovėti eilės. Pasidarė problema
su rūbais. Visą išaugau. Man iš atsivežto frotinio
chalato pasiuvu suknelė, tai ją nešiojau daug metų.
Turėjau jau vatinuką, veltinius. Kojines buvo suply-
šusios ir adytos daug daug kartų. Kartą užėjo pas
mane J. Opulskis, pamatė mane adant kojines ir už
kelių dienų atnešė 2 poras naujų kojinių. Buvo didelė
šventė. J. Opulskis buvo Kamniaus šviesuolis, kaip ir
gydytoja S. Alekniene. Jis turėjo savo šeimą, mažą
dukrytę, kuri ten gimė, bet, kam tik reikėjo pagalbos,
jis visiems padėjo. Jo ir prašyti nereikėjo, jis pats ma-
tė, kam reikia padėti. Buvo Kamniuje dar keletas vy-
rų, bet jie rūpinosi tik savo šeimomis, nieko ne-
skriaudė, bet ir nepadėjo. Kai po kelių metų Opulskis
nusipirko karvę, jis su žmona nemokamai pieną dalijo
toms moterims, kurios daugiausia vargo.

Aš savo knygą neturėjau. Begau ruošti pamokas pas
draugus. Neturėjome net degtukų. (B.d.)

AR LIETUVA DAR TURĖS JŪROS LAIVYNĄ?

BRONYS STUNDŽIA

Demokratinėse valstybėse valdžia dažnai, bet ne visada, paklauso žmonių balso, nes sakoma, kad žmonių balsas yra kaip ir Dievo balsas. Lietuvoje ligišolines vyriausybės žmonių balso nenorėjo girdėti. Nepaisė ne dalies visuomenės prieštaravimo, jūrinių bei mokslininkų įrodinėjimų, ir skubėjo iki Seimo rinkimų parduoti Lietuvos jūrų laivininkystę, sutrumpintai Lisco (Lithuanian shipping company) valdinę bendrovę, turinčią 35 laivus. Jūrinių sąjunga, talkininkaujant užsienyje esantiems, kartu su Klaipėdos jūrų universiteto mokslininkais, prieš keletą metų paruošė sampratą apie laivyno reikalingumą, kurią, prieš parduodant laivyną, turėjo svarstyti vyriausybė, gal ir kuris Seimo komitetas, bet ji sampratą nekreipė dėmesio. Keičiantis valdžiai, naujame Seime tarp būsimosios vyriausybės kandidatų ir prezidentūroje pasigirdo abejonių dėl skubėjimo, skaidrumo ir sanderio slaptojo reikalingumo. Vis vien sutartis buvo pasirašyta naujo Seimo pirmojo posėdžio išvakarėse ir taip pat dar nesudarius naujos vyriausybės. Prezidentas paprašė Specialių tyrimų įstaigos išaiškinti privatizavimo sąlygas ir aplinkybes. Vykdančio Valties turto fondo valdytojas S. Vaitkevičius atsisakė.

Keisčiausia, jog pardavėjas, Valties turto fondas, skelbė, kad Lietuvos jūrų laivininkystė dirba su nuostoliu, kai tuo tarpu bendrovė nėra praskolinta, kasmet ir valstybės išdė įneša keletą milijonų mokėsių, laiku išmoka atlyginimus, visą laiką, pirkdama ar statydama naujus laivus, atnaujina savo laivyną. Nėgirdėta, kad pardavėjas peiktų savo prekes, gal tik Lietuvos valdininkams tas leistina. Dar nepasirašius pardavimo sutarties, S. Vaitkevičius rūpinosi, kad 10 naujaujų laivų būtų pervesta į Maršalo salų registrą ir plaukiotų su tų salų pigia vėliava. Spėjama, kad pirkėjai B. B. Bredo B.V. (Norvegijos ir Izraelio verslininkai)

neturi pakankamai kapitalo, todėl 10 laivų užstatys bankui ir pabaigs Valties turto fondui mokėti. Turėjo juk gerai iširti pirkėjų finansinį stovį. Ar negalėjo pasimokyti, parduodant taip pat pelningai veikiančią Klaipėdos transporto laivyno irgi valdinę bendrovę, turinčią 17 laivų — daugiausia šaldytuvus ir tankerius. Bendrovė buvo parduota už maždaug 80 milijonų dolerių, bet pirkėjai vis atidėjo galutinį mokestimo laiką ir nuo sanderio atsikakė, nes nepajėgė sudaryti reikiama sumą. Kalbant apie abiejų laivynų pardavimą, jūriniškai klausia, kas tai? Sukčiavimas valstybiniu mastu, ar kai kurių valdinamų valdininkų, siekimas prikūsti savo pinigines?

Atrodo, kad Lietuva, turėdama pajūrį ir savo uostą, neketina būti jūrine valstybe. Tai rodo, kad, atgavus nepriklausomybę, G. Vagnoriaus ir A. Šlezevičiaus vyriausybės nesikišant, buvo sunaikintas per 200 laivų turintis žvejybos laivynas ir valstybei padaryta šimtai milijonų nuostolių. Vėliau, vėl G. Vagnoriui valdant, pradėta ruošti atsikratyti pelningai dirbančiais Lietuvos jūrų laivininkystės ir Klaipėdos transporto laivynais. Galutinai laivynų, esant pasauliui nepalankioms laivininkystės sąlygoms, atsikratyta prie A. Kubiliaus vyriausybės. Laivų privatizavimas yra ne tas pats kaip su Maziškių Nafta, Telekomu, ar įvairiomis imonėmis, kurių iš Lietuvos neišgabens, o laivai išplauks, pakels kokios nors valstybės-salos patogią vėliavą ir į Klaipėdą nebeįs. Išdė neteks išplaukti, o jūriniškai darbo.

Laivynų smulkių akcininkų susivienijimo valdyba pateikė teismui skundą, kad pardavimo sutartis pamynė jų turėtines teises. Visuotinio akcininkų susirinkimo, kur balsų daugumą turi Valties turto fondas, nutarimai prieštarauja akcininkų bendrovių įstatymui, Lietuvos jūrų laivininkystės įstatymams. Taip pat prašo teismo išreikalauti iš Valties turto fondo pardavimo sutartį.

ARTIMO MEILĖ

Šiais laikais kasdien aprašomi įvairiausi jaunimo nusikaltimai, šeimos ir mokyklose. Skaitant atrodo, kad nebėra gero ir tauraus jaunimo. Liūdna, nes niekas nėra apie dorą kultūringą jaunimą, kuris savo gerais darbais ir artimo meile yra pavyzdys visiems.

Su džiaugsmu bandysiu tokį aprašyti.

Mazame Floridos Engelwood

miestelyje yra gimnazija, vad. „Lemon Bay“, kurioje mokytoja Aldona Kurapkaitė-Stanton. Ji dešio prancūzų bei ispanų kalbą ir labai nuoširdžiai bendrauja su mokiniais.

Kai 1991 m. Lietuva atgavo nepriklausomybę, išeivijos lietuviai pradėjo gausiai šelpiti Lietuvoje vargstančius tautiečius, įvairias ligonines ir prieglaudas. Neatsilikio nuo jų ir

Klaipėdos uoste. Gedimino Žilinsko nuotrauka (Elta).

Jaunuoliai pakuoja siuntinius, skirtus moksleiviams Lietuvoje. „Lemon Bay“ gimnazijos moksleiviai aukoja savo laiką, lėšas ir energiją, kad galeėtų padėti vargingesniems už save.

mokytoja Aldona Kurapkaitė-Stanton. Nuostabu, kad ji sugebejo įjungti į labdaros darbą Lietuvai savo mokinius amerikiečių ir iškiepti juose artimo meilę.

Jau septyneri metai, kai „Lemon Bay“ gimnazijos mokiniai šeštadieniais dirba, norėdami turėti lėšų Lietuvos mokyklų jaunimui ir našlaičių šelpimui. Jie plauna automobilius, parduoda sausainius, saldinius ir už surinktus pinigus siunčia siuntinius į Lietuvą.

Per septynerius metus ši mokykla pagarsėjo savo labdaros veikla.

Š.m. lapkr. 7 d. išsiuntė 3,000 porų įvairaus dydžio naujų batų, 30 dežių naujų drabužių, 60 dežių mažai varėtų, įvairių reikmenų mokykloms, dviračių vaikams ir jaunimui.

Susirašinėjant su Lietuvos mokyklų mokiniais, gauta iš įvairių vietovių 150 mokinių vardai, pavardės ir adresai. Jiems „Lemon Bay“ gimnazijos mokiniai supakavo kalėdinius siuntinius su dovanomis — iš viso 150 dežių, ir išsiuntė kartu su didele siunta.

Šiais metais prie mokytojos Aldonos ir jos mokinių labdaros darbo prisidėjo įvairios šios gimnazijos organizacijos,

skirdamos 1,750 dol. Tie pinigai panaudoti vitaminams ir vaistams, kurie labai reikalingi vaikams Lietuvoje.

Supakavus visas gėrybes ir dėzes, teko išnuomoti sunkvežimį ir nugabenti į Miami, FL, o iš ten turėjo būti išsiųstas didelis siuntinys į Lietuvą.

Sunkvežimį vairavo vienas L.B.H.S. mokytojų ir keli mokiniai.

Sunkvežimį pasitiko Miami, Adriana Kumpienė. Miami yra įkurta S.O.S. Lithuania, Inc. šalpos organizacija ir veikia jau nuo 1991 m. Joje labai sumaniai dirba Adriana Kumpienė. Ji važinėja po įvairiausias vietas ir renka naudingus daiktus bei gėrybes iš įvairių organizacijų žmonių.

S.O.S. Lithuania, Inc. organizacija palaiko glaudžius ryšius su saliečiais misijonieriais, kurie nuoširdžiai padeda šalpos darbuose. Kasmet Adriana Kumpienė išsiunčia du talpintuvus gėrybių sušelpiti ligonius, senelius, našlaičius ir t.t.

Byvo labai malonu matyti jaunimą, kraunantį sunkias dėzes ir talpintuvą, su jų dovanomis, kurios per Atlantą pasiekia Lietuvą ir pradiugins vargstančius.

Mokytoja Aldona džiaugėsi atliktu mokinių šalpos darbu šiais metais ir jau planuoja darbus kitiems, 2001 metams. Negalime užmiršti ir jos vyro Richard Stanton, kuris nuoširdžiai padeda labdaros darbuose.

Linkiu mok. Aldonai Kurapkaitė-Stanton ir jos mokiniams sėkmingai dirbti šį garbingą artimo meilės darbą.

Vida Meiluvienė

KLAIDINGA SĄVOKA

Kai netikėtai viename laikraštyje užtikau straipsnį, kuriame buvo rašoma apie „išeivijos teatrą“, nutariau pakartotinai pareikšti savo protestą prieš tą nevykusią ir neteisingą sąvoką: „išeivija“. Lietuviai, kurie Amerikos krantus pasiekė prieš penkis dešimtmečius, nebuvo jokie išeiviai, tik buvę pabėgėliai, „Dievo paukšteliai“, gimtuosius namus palikę, bėgdami nuo artėjančio sovietinio teroro. Kelia-

vo be vizų, leidimų ar kurių kitų keleivių privilegijų, tik slapstėsi nuo bombų ir ugnies, veliau, karui pasibaigus ir sąjungininkams okupavus Vokietiją, jie tapo tarptautinės UNRRA organizacijos globotiniiais. Toji globa pasižymėjo dideliu humanizmu, stovyklas ne vien aprūpinant maistu ir patalpomis, bet sudarant sąlygas leisti spaudą, steigti mokyklas, įvairius kursus bei atkurti tėvynėje įsteigtas organizacijas. Prisimenu, kaip Amerikos kariai apdovanojo skautus amerikiečių kariškais drabužiais, nes jie savo spalva panašūs į skautų uniformas. Jie organizavo ir globojo skautų stovyklas, talkino sporto

vienetams.

Tai buvo „Dievo paukšteliai“ gyvenimo gan ramus laikotarpis, išskyrus nuolatinę baime apie ateities perspektyvas. Ar Lietuva bus vėl laisva? O jei ne, tai kur atsidsursime? Tarpautinių pastangų ir Amerikos bei kitų demokratiškų kraštų vyriausybės dėka, dauguma pabėgėlių rado vaikingus ir saugius namus. Tačiau „išeivijos“ yra asmuo, kuris savo kraštą palieka savo noru — su viza, pasu ir kelionės bilietais.

Tokių išeivius radome, atvykę Amerikon. Ieškodami geresnės duonos kėsnio, keliavo Amerikon, bet jų didoka dauguma pateko į anglių kasyklas ar Čikagos mėsos skerdyklas. Jų tarpe buvo ir visuomenininkų, ir spaudos darbuotojų, todėl radome lietuviškas parpijas, spaudą ir įvairias organizacijas. Bet dabartinė Amerikos lietuvių visuomenė niekada nebuvo „išeivija“. Prieš penkis dešimtmečius Amerikon atvykę lietuviai taip pat priaugino naujas lietuviškas kartas. Taigi, iš kur išėjo mūsų jaunimas?

Graudu pagalvoti, kaip mano Amerikoje gimusi dukra,

SKELBIMAI

ELEKTROS ĮVEDIMAI – PATAISYMAI
Turiu Čikagos miesto leidimą. Dirbu užmiesty. Dirbu greitai, garantuoti ir sąžiningai.
773-779-3313
KLAUDIJUS PUMPUTIS

AUTOMOBILIŲ, NAMŲ, SVEIKATOS, IR GYVYBĖS DRAUDIMAS.
Agentas Frank Zapolis ir Off. Mgr. Aukšė S. Kane kalba lietuviškai.
FRANK ZAPOLIS
3208 1/2 West 95th Street
Tel. (708) 424-8654
(773) 581-8654

Window Washers Needed!
40,000 per year. We need 100 crews. No exp. necessary. Will train. Must have valid driver's license and transportation. Must be fluent in English.
L.A. McMahon Window Washing.
Tel. 800-820-6155.

Kalame visų rūšių „sidings“, „soffits“, įdedame lietuviškus (gutters) ir dengiamus stogus. Skambinti Romui tel. 630-774-1025.

Kviečiame visus į Naujųjų metų sutikimą gruodžio 31 d. PLC. Lemonte, Lietuvių fondo saleje. Vakara pradžia 8 val. Vakarienė 9 val. Sventė tęsis iki 3 val. ryto. Jums dainuos ir groj broliai Virginijus ir Eimantas Svabai, taip pat programoje dalyvaus Audra Simanonytė ir Daiva Guzelytė. Bus loterija. Bilieto kaina \$75 vienam asmeniui. Į bilieto kainą įeina maistas ir gerimai.
Informacija
tel. vakare 815-407-1077, dieną 708-267-1645.

Need two care givers:
Female care giver needed to care for quadriplegic in Milwaukee Wisconsin. Also a male care giver to care for quadriplegic in Green Bay Wisconsin. Qualifications: must speak good English, have driver license and able to drive van, be legal, have experience. Pay \$120-\$150 per day. Please call: Home Health Care International, Inc. Tel. 262-763-2615.

Alternative Home Care looking
for responsible come-and-go, live in care givers and CNAs. Must be able to speak, read and write English. Must drive and be able to lift. References and „green card“ required. Tel. 708-784-1088.

Atliekame visus staliaus ir smulkaus remonto darbus. Aukšta darbų kokybė, didelė praktika JAV. Tikrai žemos darbų kainos. Tel. 773-254-0759, mob. 847-525-9275, Žilvinas.

GREIT PARUODA

RE/MAX REALTORS
OFFICE (773) 586-5959
HOME (708) 425-7160
MOBILE (773) 590-0205

RIMAS L. STANKUS

• Greitas ir sąžiningas patamavimas
• Nuosavybių įkainavimas veltui
• Perkame ir parduodame namus
• Pensininkams nuolaida

Century 21
New Vision
12932 S. LaGrange
Palos Park, IL 60464
Bus.: 708-361-0800
Voice Mail: 773-854-7820
Pager: 708-892-2573
Fax: 708-361-9618

DANUTĖ MAYER
Dirba naujoje įstaigoje. Jei norite parduoti ar pirkti namus mieste ar priemiesčiose, kreipkitės į DANUTĖ MAYER. Ji profesionaliai, sąžiningai ir asmeniškai patarnaus. Nuosavybių įkainavimas veltui.

SŪDYTOS SILKĖS IŠ KANADOS!

Užsisakykite šventėms jau dabar!

20 svarų statinaitė — \$34!
8 svarų statinaitė — \$20!

Skambinkite:
708-687-5627.
Pristatome UPS.

Dėl ligos ir senatvės negalintys gyventi savarankiškai, kviečiu į savo namus gyventi prie šeimos. Labai geras maistas, atskiras kambarys ir nepriekiaisinga priežiūra 24 val. per parą. Kaina žema. Skambinti Apolonijai, tel. 708-387-2067.

Caregivers needed during the holiday season. Available work from 3 days to 30 days during December 2, 2000, including Christmas and New Years eve. \$100 minimum per day, bonus on Christmas and New Years eve. Must speak English, have experience. Will turn into full time placement if care giver does excellent job of care giving. Please call: Home Health Care International, Inc. Tel. 262-763-2615.

Telegroup

suartina ir sujungia

Junkitės į mūsų telefonų grupę! Kuo mūsų bus daugiau, tuo visiems kainuos mažiau telefonų skambučių

**JAV 6c.
Kanada 8c.
Vokietija 9c.
Lietuva 28c.**

Platesnė informacija ir užsakymai priimami konsultaciniame firmoje **MAXITEL**
1-708-458-0322
1-888-606-3427
www.maxitelusa.com

baigusi lituanistinę mokyklą, aktyviai dalyvavusi skautuose, šokusi „Grandinėleje“ ir dainavusi „Čiurlionio“ ansamblyje, mane prašė paaiškinti „išeivijos“ sąvoką, ją radusi spaudoje. Nors buvo sunku, bet aš ją įtikinau tos sąvokos klaidingumu.

Prieš eilę metų ir „Draugo“ dienraštis buvo pasivadinęs „išeivijos“ dienraščiu. Aš bene pirmoji pareiškiau spaudoje savo protestą, o man labai prietarė dabartinis Lietuvos prezidentas Valdas Adamkus. Del to ir dabar „Draugas“ yra „užsienio lietuvių dienraštis“.

Tačiau taip pat reikia pripažinti, kad Lietuvai atgavus

nepriklausomybę, Amerikon atvyksta ir tikri „išeiviai“, būtent, naujų atvykėlių karta. Tai jau tikri išeiviai, nes jie legaliai atvyksta Amerikon, turėdami pasus, visas ir leidimus apsigyventi bei dirbti. Savime suprantama, kad ir jie ilginiui savaime taps „užsienio lietuvių“. Šalinkime klaidingą sąvoką, nes jose glūdi ir istorijos iškraipymas, ir užsienio lietuvių pravadžiavimas.

Aurelija M. Balasaitienė

• Jei dažniau į vienas kito akis pažvelgtume, gal ir melagis meluodamas užsimertų?

„Lemon Bay“ gimnazijos moksleiviai pakrauna talpintuvą, kuris skirtas Lietuvoje vargstantiems.

MAŽAI UŽDIRBANČIŲ GYVENIMĄ GALIMA GERINTI MAŽINANT MOKESČIUS

Vargu, ar rinkimų rezultatai turės įtakos partijų rinkimų programoms, nes nei Lietuvos rinkėjai, nei žiniasklaida taip giliai nesidomi ir paprastai vadovaujasi kitais kriterijais, bet jeigu kas domėsis, atkreips dėmesį, kad Lietuvos krikščionių demokratų partijos rinkimų programa „Tarnauti Lietuvai“ yra gerokai pasolėdžiusi, lyginant ją su 1996-ųjų, kuri turėjo tokį pat pavadinimą. 2000 m. rinkimų programą rengė svarus autorių kolektyvas: Algirdas Saudargas, LKDP valdybos pirmininkas, Seimo narys, užsienio reikalų ministras (paviršius skyrių „Lietuvos integravimas į Europos Sąjungą“, Česlovas Stankevičius, Seimo narys, krašto apsaugos ministras („Nacionalinis saugumas“), Liudas Mažylis, Kauno Vytauto Didžiojo universiteto dekanas, partijos remėjuose veikiančio Regioninių problemų ir savivaldos centro vadovas („Regioninė politika ir savivalda“).

Arimantas Raškinis, LKDP valdybos narys, Seimo narys, Europos Tarybos Parlamentinės Asamblėjos Mokslo ir technologijų komiteto vieno iš pakomitečių pirmininkas („Visuomenės ugdymas. Mokslo ir studijos“), Valentinas Stundys, Molėtų meras, prezidento sudaryto darbo grupės švietimo strategijai parengti narys („Švietimo politika“), Albertas Šimėnas, LKDP valdybos narys, Seimo narys, Seimo ekonomikos komiteto pirmininkas („Ūkio plėtra“), Petras Gražulis, Seimo narys („Kaimo plėtra“), Jonas Šimėnas, Seimo narys („Aplinkosauga“), Julius Beinortas, Seimo narys, Seimo Socialinių reikalų ir darbo komiteto pirmininkas („Socialinis saugumas“), Kazimieras Kuzminskas, Seimo narys („Sveikatos apsauga“).

LKDP nuo pat atsikūrimo nuolat akcentuodavo savo vakarietišką veikimo kryptį, todėl dėsninga, kad skyrius apie Lietuvos integravimąsi į Europos Sąjungą yra priskiriamas prie LKDP rinkimų programos tikslų įgyvendinimo. Atkreipiamas dėmesys į tai, kad valstybėje dar nebaigtas valdymo decentralizavimo procesas, būtina iš ministerijų ir apskrities perduoti dalį gamtos saugos, civilinės saugos, mobilizacijos, švietimo, socialinio draudimo, sveikatos apsaugos ir kt. funkcijų ir teigiamai, kad apskrities kompetencijai perduota daug savivaldos, o ne valstybinės valdžios kompetencijai priklausančių funkcijų.

Teisės saugos srityje be tradicinių krikščionių demokratų sferų – įstatymais riboti socialinį blogį – narkomaniją, prostituciją, azartinius žaidimus ir kt. – skatinama, pvz., pertvarkyti policijos darbą, mažinant „vadovaujančių, o didinant viešąją tvarką palaikančių ir nusikaltimus tiriančių pareigūnų skaičių.

Krikščionys demokratai pirmumą teikia bendrosioms nacionalinio saugumo stiprinimo priemonėms (o tik paskui įvardija stiprinimą paties krašto apsaugos sistemos): jaunimo patriotizmo ir pilietiško ugdymo, pagrindinių Lietuvos energetikos sektorių, ūkio infrastruktūros bei pagrindinių šakų tapimui nepriklausomomis nuo posovietinės erdvės kontrolės ir neigiamo poveikio, integruojant jas į Vakarų sistemas bei rinką, užtikrinant alternatyvų svarbiausių išteklių tiekimą.

LKDP programoje siūlomas švietimo ir mokslo finansavimo principas „valstybės subsidija seka paskui studentą ir moksleivį“ gal padėtų išspręsti švietimo finansavimo problemą: švietimo sistema gyvena bado dieta, o vienam pedagogui, lyginant su europinėmis normomis, tenka palyginus mažas mokesčių mokesčių ir studentų. Idomi mintis siūloma mokslo ir studijų skyriuje: „surengti plačią visuomenės diskusiją, ar nevertėtų Vilniaus universitetui atsiųsti į savo jėgų išlaikymą, kartu siūlant sudaryti vienodai palankias sąlygas veikti ir valstybinėms, ir valstybės pripažintoms nevalstybinėms mokslo institucijoms. Siūloma nustatyti, kad valstybės finansinė parama studijoms gavo asmenys, išvykdami nuolat gyventi užsienį, privažiuoti grąžinti valstybės jiems suteiktas lėšas. Gal tuomet sumažėtų vadinamasis „protų nutekėjimas“ – jaunų, aukštųjų mokslo baigusių specialistų bėgimas į Vakarus. Bet, žinoma, pirmiausia turėtų būti sudaryti jiems sąlygos pritaikyti savo kompetenciją tėvyneje.

Kultūros srityje fiksuojamas siekimas spartinti etninės kultūros globos fondo steigimą ir švietimo įstaigose įvesti liaudies dainos ir liaudies šokio pamokas. Atkreiptinas dėmesys į krikščionių demokratų siūlomą būdą stabdyti kultūros finansavimo mažėjimą: įteisinti principą, kad fiziniai ir juridiniai asmenys iki 2 proc. pajamų mokesčio galėtų skirti švietimui, kultūrai ar tradicinei religinei bendruomenei remti.

Atskiras skyrius paskirtas viešajai informacijai. Žiniasklaidos priemonių nuolat atakuojamas Seimo narys A. Raškinis dabar jau partijos dokumente įteisinga savo siekimą: „antimonopolinių, žiniasklaidos skaidrumą ir įvairovę skatinančių priemonių sukūrimą; skirtingų interesų viešosios informacijos srityje subalansavimą“, taip pat „žiniasklaidos atsakomybės stiprinimą, žmogaus garbės ir orumo bei teisių apsaugą“. To pasiekti jam padėtų Lietuvoje įgyvendinus Europos konvenciją dėl televizijos be sienų, JT vaikų teisių apsaugos konvenciją bei Lietuvos, socialinio draudimo, sveikatos apsaugos ir kt. funkcijų ir teigiamai, kad apskrities kompetencijai perduota daug savivaldos, o ne valstybinės valdžios kompetencijai priklausančių funkcijų.

Konstatuodami Lietuvos ūkio problemas, krikščionys demokratai teigia, kad „valstybės ne tik laiku neparengė būsimos krizės pagrindinėje Lietuvos rinkoje prognozių, tačiau netgi krizei išibėgėjus buvo neadekvačiai vertinamos jos pasekmės Lietuvos raidai“. Tai galima būtų priimti ir kaip savikritiką vienos iš valdanciosios koalicijos partijų požiūrį į savo darbą. Autoriai siūlo ir būdus, kaip bristi iš krizės ir formuoti racionalią struktūrą bei didinti konkurencingumą: įvertinti perspektyvius ūkio sektorius ir parengti jiems investicines programas; suteikti teisę užsienio šalių juridiniams ir fiziniams asmenims nuosavybės teise įsigyti žemės ir investiciniams projektams (ne žemės ūkio veiklai) įgyvendinti; pakeisti įstatymus ir kt. teisės aktus, leidžiančius valdininkui priimti subjektyvius sprendimus dėl lengvatinių kreditų išdavimo ir grąžinimo sąlygų ir t.t. Spręsti sunkią finansinę būklę turinčių įmonių problemas siū-

Amerikos Lietuvių Tarybos suvažiavime Čikagoje mintimis dalinasi Lietuvos gen. garbės konsulas Čikagoje, Vaclovas Kleiza, Lietuvos generalinis konsulas Čikagoje, Giedrius Apuokas ir Lietuvos ambasados ministras patarėjas Darius Degutis.

Nuotr. Jono Kuprio

LAIŠKAI IR NUOMONĖS

PREZIDENTINIŲ RINKIMŲ KOŠĖ

Rašant šį laišką, Amerikos prezidentinių kandidatų ir ypač jų advokatų išvirsta košė dar tebėra nesuvalgyta. Dėl ko ji atsirado? Svarbiausia priežastis: labai lygus balsų pasiskirstymas tarp pagrindinių prezidentinių kandidatų, ypač Floridoje, kuri nusprendė kas bus prezidentu. Čia mašinomis suskaičiuojama apie 6 milijonus balsuotojų balsų, skirtumas tarp Bush ir Gore buvo, rodos, tik 300 balsų. Visose Floridos apskrityse mašinomis antrą kartą perskaičiuojami balsavimų kortelės, balsų skirtumas beveik nepasikeitė. Gore skubiai pasamdė būrį geriausių Amerikos advokatų, kurie įtikino Floridos Vyriausiąją teismą, kad neleistų patvirtinti rinkimų rezultatų ir įsakytų prarasti rankinį balsų patikrinimą trijose Floridos apskrityse. Bush irgi pasamdė būrį advokatų, kad ap-

gintų jo interesus.

Rinkimai pateko į advokatų rankas, o Amerikos gyvenimo patirtis rodo, kad juo daugiau advokatų, tuo ilgiau ir sunkiau yra surasti sprendimą (gal iš dalies dėl to, kad advokatams paprastai atlyginama pagal jų praleistą valandų skaičių). Floridos Vyriausiosios teisės pat nustatė terminą šių rankinių skaičiavimų užbaigimui, bet nebuvo duotos instrukcijos, kaip tuos patikrinimus reikia vykdyti, tik nurodant, kad neišskaitant atvejais reikia bandyti atspėti balsuotojo intenciją.

Eiliniam žmogui tai yra nelegias uždavinys. Nenuostabu, kad dviejose iš trijų tikrinamų apskričių šie patikrinimai buvo laiku užbaigti ir, pagal turimus duomenis, laimėtoju su 537 balsų dauguma buvo paskelbtas Bush. Gore ir jo advokatai tą atsisakė pripažinti ir pasiuntė eilę skundų įvairioms teisėms institucijoms.

Los Angeles, CA, ateitininkų surošoje A. Kezio ir K. Mikeno parodoje. Iš kairės: Irena Raulinaitienė, Raimonda Kontrimienė ir Danguolė Navickienė.

lomos konkrečios priemonės, įmonės suskirstytos į tris grupes pagal jų išsiskolinimą „Sodrai“ mastą.

LKDP pasisako už strateginių objektų – Ignalinos AE, Kruonio hidroakumulacinės elektrinės, Kauno hidroelektrinės, magistralinių elektros tinklų, magistralinių dujotiekių, magistralinių geležinkelio ir t.t. – likimą valstybės ar savivaldybių nuosavybėje, o privatizavimo lėšomis naikinti „Sodros“ biudžeto deficitą. Siekiant padidinti mažą ir vidutinį atlyginimą gaunančių asmenų pajamas, pakartotinai, kaip ir prieš praėjusius rinkimus, siūloma progresyvių mokesčių tarifų schema, kurią, turėję daugumą Seime, iki šiol ignoravo konservatoriai, labiau remęsi pramonininkais.

Keletame skyrių keliamas konkretus siūlymas – biokuro

gamyba. Pateikiama skaičiavimai, kad biokuro gamyba galėtų užsiimti net 12,000 ūkių ir iš viso sukurti daugiau kaip 50,000 naujų darbo vietų, gaunant apie 160 mln. Lt pajamų. Biokuro gamyba sumažintų benzino bei dyzelinio kuro poreikį apie 80,000 tonų ir šiuo metu importuojamų pašarų apie 110,000 tonų.

Jeigu rinkimams laimėti užtektų programos, be abejonės, daugiausia balsų surinktų Krikščionių demokratų partija, teigianti socialiai orientuotą politiką, bet gyvenime paprastai to neužtenka. Kiek ši politinė jėga turi gyvenimiškos potencijos ir kaip ji sugeba savo ideologiją pritaikyti praktikoje, turėsime progs netrukus įsitikinti: 2000-ųjų Seimo rinkimai bus tikra 10 metų partijos darbo ataskaita.

Audronė V. Škiudaitė

ar kartais nesuklydo, ar nepabalsavo už Patrick Buchanan, užuot balsavus už Al Gore. Esą balsavimo lapas yra klaidinantis. Atsirado naujas ieškymas neva kvaišų, nesugebantių nuo kandidato pavardės, su riebios strelės pagalba, rasti ir pradurti atitinkantį skylutę. Prieš sugręžusias TV kameras, kaip paprastai, atsirado Jesse Jackson ir apkaltino Floridos balsavimo sistemos rasizmą, lyg balsavimo mašinose galėtų pagal garsą, spalvą ar kvapą atpažinti juoduosius amerikiečius ir vien dėl to atmesti jų balsavimo lapus.

Neatsiliko ir žydai, kurių gausu pietryčių Floridoje, taigi ir Palm Beach apskrityje. Pasigirdo aliarmas: dėl „klaidinančio“ ir gal net „nelegalaus“ balsavimo lapo, kai kurie žydai galėjo pabalsuoti už „antisemitą“ Patrick Buchanan, užuot už Al Gore. (P. Buchanan yra „antisemitas“, kadangi, kalbėdamas prieš JAV pinigų užsienio pagalbą švaistymą, nedarė išimties pagalbą Izraeliui.)

Savo skiltyje redaktorė, nors ir prabėgom, teisingai nurodė dvi šių metų rinkimų kampanijų aštrumo priežastis. Du didžiųjų partijų pastatytus kandidatus taikliai pavadino „šrinktaisiais“. Pagaliau staciai durė pirštą į opą: „Toks beveik lygus rinkėjų balsų pasidalinimas liudija, kad prieš rinkimus tarp abiejų kandidatų nebuvo didelio skirtumo. Tai tvirtino kairėje „Žaliųjų“ partijos kandidatas Ralph Nader. Dešinėje jau seniai kalbėta apie reikalingumą antros, o ne „trečios“ partijos, kadangi respublikonai ir demokratai esą viena, į dvi grupes pasidalinusi partija, be esminio skirtumo tarp tų grupių. Todėl konservatyvus Howard Phillips kandidavo kaip Konstitucinės partijos kandidatas, o kitas dešinysis – Pat Buchanan kandidavo Reformų partijos vardu. Kadangi mažųjų partijų kandidatai bandė kalbėti klausimais, tačiau daugeli jų nukreipė klaidingu adresu. Visoje toje makalynėje Florida mažai kuo dėta. Ji dalyvauja ne pirmuose rinkimuose ir dėl jos rinkiminės, nors, kaip ir visur kitur, netobulos sistemos ligi šiol nebūta jokių priekaištų iš šalies.

Sąmyšį Floridoje sukėlė, sukurstė ir išpūtė atsibrovėliai ir pašaliečiai: profesionalai demagogai, rinkimų klastojimuose igūdę politikieriai ir advokatų iš didmiesčių gaujos. Rungtynės įkaitino JAV žiniasklaidą: keturi TV komerciniai tinklai, dar balsavimu Floridoje besitęsiant, paskubėję paskelbti, kad Floridos rinkimus, ir tuo būdu JAV prezidentinius rinkimus „Laimejo demokratas Gore“. Kadangi Florida yra dviejose laiko zonose, dalis balsuotojų floridiškių nebejo balsuoti, nors urnos vakarinėje valstijos dalyje užsidarė valandą vėliau, negu Atlanto pakrantėje. Tarp kitko, Floridos vakarinė dalis yra labiau konservatyvi, ir gal labiau respublikoniška, negu pajūris, kur yra prigūžę didmiesčiai, ypač New Yorko, „liberalų“ ir kairiųjų radikalų.

Staiga viešumon iškilo „idiotų“ balsuotojų sekta. Kazkas pabalsavęs pareiškė abejonę,

1992 m. kampanijoje, su galios siekusia komisarinio tipo žmona, CBS TV per akis nemelavo publikai apie Bill merginėjimą, ne vienas jų nebuvo tiesiog apkaltintas moters išprievartavimu, ne vienas (Vietnamo karo metu) nėra užsieniuose agitavęs prieš savo krašto karius. Net Clinton šalininkas ir gynėjas, demokratas, buvęs New Yorko meras Ed Koch TV programoje sakė: „Taip, jis yra šarlatanai, bet... geras prezidentas...“ Sunku suprasti, kuo remiantis, po parinkto Clinton, bijomasi, kad ir tokių parinktųjų, kaip tie du dabartiniai kandidatai. Sutikčiau, kad jie yra be originalių idėjų ar platių užmojų, tačiau keistokai atrodė jų vadinimas „neišausausiais iš vaikų darželio mentaliteto“. Juk vienas yra buvęs senatorium ir viceprezidentu, kitas gi didžiulės Texas valstijos gubernatorium ir privačiu verslininku. Atrodė gal arčiau tiesos tai, kad daugelis išleptų JAV balsuotojų neturi kantų rybes rimtiems valstybiniais klausimais, ir politikoje nėra išaugę virš „vaikų darželio mentaliteto“. Todėl ir Bill Clinton turi daug gerbėjų, nors jis, kaip koks vaikiškas, negali apsukti liezuvi nepamelavęs. Ką jau bekalbėti apie jo visišką gėdos jausmo stoką. Tai parodo jo akieplėškas Vietnamo (!) lankymas.

Pagaliau gincas dėl rinkimų rezultatų gali padėti amerikiečių politiniai susipratimui. Daugiau kas sužinos bent kaip iš tikrųjų renkami JAV prezidentai. Dabar jau yra nugirsta net vaikūcis kalbant apie „elektrical college“.

Pagyvensim, pamatysim.

Vilius Braženas
De Land, FL

• Čekiškė. Rugsejo 7 d. Čekiškės Švč. Trejybės parapijos iankės tarptautinės katalikiškosios „Tradicijų, šeimos ir nuosavybės gynimo“ (TFP) organizacijos nariai, vadovaujami Renato Murta de Vencales (Brazilija). Jie atsivežė ir stebuklingą Fatimos Švč. Mergeles Marijos statulą. Svečius bei juos lydėjusius Seimo narius A. Račą, V. Vilimą, Seimo nario padėjėją J. Straupį Čekiškos administratorius kun. V. Bartkus ir parapijiečiai pasitiko su procesija ir giesmėmis. Bažnyčioje TFP atstovai meldėsi už Čekiškės parapiją.

A. + A. JANINAI BILIŪNIENEI

netikėtai mirus, reiškiamė nuoširdžią užuojautą jos vyriui JUOZUI, sūnams LINUI, RIMUI ir jų šeimoms.

Liudas Andrušaitis

Nijolė Gincienė

Juozas ir Regina Kijauskai

Irena Kijauskienė

Henrikas ir Genė Pikturnai

Edvardas Pranckevičius

Edmundas ir Gražina Varneliai

Julija Vencienė

Jonas ir Stasė Vyšnioniai

Namams Paskolos, Apdraustos Sąskaitos

MUTUAL FEDERAL SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION OF CHICAGO

2212 West Cermak Road, Chicago, IL 60608
(773) 847-7747

Stephen M. Oksas, President

Patarnaujam Čikagos ir Apylinkių Lietuviams Daugiau Kaip 95 Metus.

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

Mokyt. Rolanda Varnauskienė su savo 5 skyriaus mokiniais (Čikagos lit. mokykla, Jaunimo centras). Jos skyriuje mokosi: Dusevičiūtė Eglė, Einikis Tadas, Frismantas Mindaugas, Gedvilas Karolis, Miliūnaitė Audra, Rickevičius Modestas, Sadkevičius Arnoldas, Smuikaitis Jonas, Stalio-nytė Aleksytė, Zigmantavičius Rokas. Dalios Badarienės nuotrauka.

Čikagos Mokslo ir pramonės muziejaus kalėdinė programa „Tradicinės lietuviškos Kalėdos“ įvyks sekmadienį, gruodžio 10 d., 3:15 val.p.p. Mokslo ir pramonės muziejuje, Lake Shore Drive ir 55 Str., Čikagoje. Taip pat nuo lapkričio 17 d. iki 2001 m. sausio 7 d. muziejuje veiks ir tarptautinių šalių eglių paroda. Kviečiame visus kartu praleisti šventinę popietę.

Kviečiame visus į moksleivių ateitininkų ruošiamą Kūčių šventę sekmadienį, gruodžio 17 d., 1 val. p.p. Jaunimo centro didž. salėje. Registruokitės pas L. Landsbergį, tel. 630-792-0616. Kūčių šventės auka — 15 dol. suaugusiems, 10 dol. jauniui, o vaikučiams iki 8 metų — nemokamai. Laukiami visi!

„Valstiečių laikraštis“ Vilniuje — patriotinės minties ir plačios informacinės apimties leidinys. Jį galima užsiprenumeruoti oro paštu JAV ir Kanadoje už 150 dol. metams bei užprenumeruoti giminėms Lietuvoje kreipiantis į „Valstiečių laikraščio“ atstovą Bronių Juodelį, 239 Brookside Lane, Willowbrook, IL 60514; tel. 630-986-1613.

PRISIMINĖ ŠILUVOS MARIJA

Amerikos Lietuvių Romos katalikų moterų sąjungos 75-tos kuopos susirinkimas įvyko rugsėjo 12 d. Garden Chalet restorane, Čikagoje. Ypatingu būdu buvo prisiminta Šiluvos Marijos šventė, kurią apibūdino centro valdybos dvasios vad. kunigas Antanas Markus.

Specialiosios viešnios šiam susirinkime buvo seselės kazimierietės, kurioms kuopos vardu buvo įteiktas 300 dol. čekis, skirtas šv. Kazimiero seselių fondui.

D. M.

Tėvas Algis Baniulis, SJ, svečiuojasi Čikagoje. Ta proga tėvų jėzuitų koplyčioje prie Jaunimo centro įvyks adventinis susikaupimas šį šeštadienį, gruodžio 9 d., 3 val.p.p. — išpažintys, 4 val.p.p. — šv. Mišios. Sekmadienį, gruodžio 10 d., 9:30 val.r. bus klausomos išpažintys, o 10 val.r. aukojamos šv. Mišios.

Dėmesio ALTo Čikagos skyriaus valdybos nariams: tik valdybos, bet ne tarybos kaip buvo skelbiama, posėdis kviečiamas pirmadienį, gruodžio 11 d., 12 val., ALTo patalpose, Balzeko Lietuvių kultūros muziejuje.

Spektakliai

„A Christmas Carol“ — spektaklis pagal Charles Dickens pasakojimą iki gruodžio 30 d. vyks Goodman Theatre (200 S. Columbus Drive). Informacija tel. 312-443-3800.

Miuziklas „Pelenė“ vyks sausio 16-28 d. Ford Center for the Performing Arts, 24 W. Randolph Street. Bilietai ir informacija tel. 312-902-1400.

Amerikos Lietuvių Romos katalikų moterų sąjungos 75-osios kuopos susirinkime. Iš kairės: seselė Therese Bernadette, seselė Ruth Simonavičius, kuopos pirmininkė Donna Zilis, seselė Teresita ir seselė Carole Grace.

Muzikui Dariui Polikaičiui vadovaujant vaikai entuziastingai ruošiasi Pal J. Matulaičio misijos koncertui, kuris vyks gruodžio 10 d., šį sekmadienį, 1:30 val.p.p.

Indrės Tijūnelienės nuotr.

Pedagoginio lituanistikos instituto Kūčios vyks gruodžio 16 d., šeštadienį, 1 val.p.p. Jaunimo centro kavinėje. Norintieji dalyvauti iki gruodžio 14 d. prašomi pranešti tel. 773-847-1693. Buvę Pedagoginio lituanistikos instituto studentai kviečiami registruotis, skambindami Rita Račkauskaitei tel. 708-425-4266.

Čikagos ir apylinkių Lipniūno-Stulginskio moksleivių ateitininkų kuopos susirinkimas vyks šeštadienį, gruodžio 9 d., nuo 5 iki 8 val. vak. Sidrių namuose. Informaciją kreipkitės į Viją, tel. 708-598-5112.

Algimantas Barniškis atliks „Labdaros vakaro“ meninę programą. JAV LB Socialinių reikalų tarybos rengiamas vakaras vyks jau šį šeštadienį, gruodžio 9 d., 6:30 val.v.v. „Seklyčioje“. Bilietus užsakykite, skambindami tel. 773-476-2655 arba atvykdami asmeniškai į „Seklyčią“ (2711 W. 71st Street).

Parodos

Didžiausia kada nors vykusi dinosauro paroda jau atidaryta Čikagos centre — Navy Pier (600 E. Grand Ave.). Paleontologų surinktose lobiuose, kaip pasakoja mokslininkas Donald Wolberg, yra apie 120-130 dinosauro griaučių, ir kai kurie iš jų dar niekada nebuvo rodomi Amerikoje, trečdalis liekanų buvo atvežta iš kitų šalių. Čia galima išvysti apie 10,000 dinosauro kaulų, įvairiausių mineralų, brangakmenių, didžiausią pasaulyje dinosauro kiaušinių kolekciją, dinosauro atsiradimo istoriją pasakojančią parodą ir net dinosauro robotus. Vaikai gali judinti šiuos gigantiškus mechaniskus gyvūnus, kapstyti milžiniškoje smėlio dėžėje, patys ieškodami dinosauro kaulų. Apie dinosauro pasakojimą mokslininkai tyrinėtojai, vyksta piešimo valandėlės. Taigi jeigu jau išvykote į miestą, neplenkite Navy Pier „Dinofest“ parodos. Ji atidaryta kasdien nuo 10 val.r. iki 10 val.v. Vaikams iki dvejų metų įėjimas — nemokamas. Atvykę į Navy Pier su vaikais, galite nusifotografuoti su Kalėdų seneliu. Jis jūsų lauks iki gruodžio 14 d., nuo 11 val. r. iki 7 val.v.

„Kalėdų šventės teatneša“ tyro džiaugsmo, o Naujieji metai stiprybės ir vilties! Tokiais ir kitokiais sveikinimais per „Draugą“ galite pasveikinti savo artimuosius ir bičiulius. Atsiųskite suredaguotą skelbimą ir jūsų sveikinimai bus išspausdinti! Paprastai už tokį skelbimą sulaukiame 15 dol. aukos.

TAURAGĖS LIETUVIŲ KLUBO SUSIRINKIME

Tauragės lietuvių klubo metinis susirinkimas įvyko lapkričio 12 d. Saulių namuose.

Susirinkimą pradėjo ir vedė pirmininkas Justinas Šidlauskas, sekretoriavo Emma Padvas. Sekretorė perskaitė pereinamojo susirinkimo protokolą. Protokolas buvo priimtas kaip skaitytas. Pirmininkas J. Šidlauskas pranešė apie klubo veiklą ir perskaitė padėkos laiškus iš Lietuvos už pasiūstas aukas. Kasininkas Kazimieras Rožanskas perskaitė šių metų išmokėtas aukas. Jos buvo tokios: po 300 dol. siūsta Karaliaučiaus, Sibiro, Gudijos, Vilnijos lietuviškos mokykloms, Kaimo vaiko fondui, Almos fondui ir Kražių bažnyčios remontui. Trims našlaičiams Lietuvoje — 450 dol., Lietuvių operai — 200 dol., ALTui — 175 dol.

Po šimtą dol. atiteko dienraščiui „Draugas“, „Lietuvių balsui“, „Margučiai II“, Jaunimo centrui, Lietuvių televizijai, Lituanistinei mokyklai, pedagoginiam institutui, Lietuvos Vaikų vilčiai ir Lietuvos partizanams. BALFui buvo paskirta 50 dol., laikraščiams „Voruta“ ir „Lietuvių gados“ — po 50 dol., viso 3,925 dol. Revizijos komisijos pirmininkė Emilija Pretkelienė perskaitė revizijos komisijos aktą. Jis buvo priimtas plojimu. Kasininkas Kazimieras Rožanskas perskaitė 2001 metams numatytas aukas.

Susirinkimui baigiantis V. Paliulionis priminė „Drauge“ išspausdintą Šeštoko pasikalbėjimą su Kražių klebonu. Jame išreikštas pageidavimas kuo greičiau užbaigti kultūrinio pastato stogą Kražiuose. Jis siūlė prie ankščiau šiais metais pasiūstų 300 dol. paskirti dar 700 dol., kad susidarytų tūkstantis. Pasiūlymas buvo priimtas. Balsų dauguma paskirta siūloma suma. Kai po poros dienų spaudoje buvo paskelbta, kad geraširdis milijonierius paskyrė pusę milijono, susidarė neaiški padėtis. Buvo sušauktas valdybos posėdis. Pirmininkui J. Šidlauskui pasiūlius, minėta suma bus „užšaldoma“ iki kito klubo narių susirinkimo, vyksiančio 2001 m. birželio 24 d.

Sugiedojus Lietuvą brangi, susirinkimas baigtas. Jis praėjo visiems gerai nusiteikęs.

Prie vaišių stalo ilgokai buvo pabendrauta.

Vladas Paliulionis

Skelbimai

• **Amerikos Lietuvių radijas**, vad. Anatolijus Šlutas — kiekvieną sekmadienį 7 v.r. per WCEV 14.50 AM. Tel. 773-847-4903, adresas: 4459 S. Francisco, Chicago, IL 60632.

• **Sagil's restoranas**, esantis 6814 W. 87 Str., Burbank, IL, tel. 708-598-0685, vienintelis likęs lietuviškas restoranas Čikagos apylinkėse. Šventėms priimami užsakymai įvairiems koldūnams, kugeliui ir kitiems valgiams. Tikrai skanūs patiekalai. Prašau aplankyti mus, įsitikinti ir užsakyti. Jūsų laukia Irma ir Barbara.

Pinigai, kalėdiniai maisto siuntiniai.

Didelis \$98, mažesnis \$55.

TRANPAK

Tel. 1-773-838-1050

Svaja Vansauskaitė-Worthington iš Aliaskos ir jos dukra Gaja iš Austin, Texas, atvykusios aplankyti savo tėvų ir senelių į Čikagą. Jaunimo centre. **Edvardo Šulaičio** nuotr.

IŠ ALIASKOS Į ČIKAGĄ PAS ARTIMUOSIUS

„Draugo“ skaitytojai jau žino apie Aliaskoje 25 metus gyvenančią buvusią čikagietę Svają Vansauskaitę-Worthington. Ji kilusi iš garbingos šeimos, nes jos senelis yra buvęs žymusis Lietuvos valstybininkas, ministras Stasys Šilingas.

Čikagos pašonėje, Lyons miestelyje, dar vis tebegyvena Svajos tėvai — Laima Šilingaitė-Vansauskienė su vyru Mykolu. Čikagos Marquette Parke yra įsikūrusi jos teta Galinda Šilingaitė.

Svaja pas savo tėvus užsuka kiek dažniau, nors nuo jos gyvenamosios vietos — Chugiak miestelio (šalia Anchorage) iki Čikagos yra ne vienas tūkstantis mylių. Ji Padėkos šventei savaitgalio metu vėl čia buvo atskridusi.

Tačiau šį kartą iš Anchorage

į Čikagą paviešėti atvyko ir tikrai reti svečiai — tai jos sūnus Azas su žmona Kate ir trimis jaunutėmis dukrelėmis — Thea, Montana ir dar tik 6 mėnesius sulaukusia Emilija.

Iš Austin, TX, miesto atskrido Svajos viena iš dukrelių (beje, jos šeimoje yra 7 vaikai) Gaja. Apie Gają neseniai „Draugo“ puslapiuos buvome rašę, nes ši Texas universiteto studentė praėjusią vasarą lankė Lituanistikos kursus Vilniaus universitete.

Tad prie Padėkos šventės stalo pas Vansauskus susėdo nemažai retų svečių, kurie tikrai pradžiugino, jau garbingo amžiaus sulaukusius, šeiminkus. Jie čia turėjo progos apie daug ką išsikalbėti ir padėkoti Dievui už teikiamas gėrybes, kurių tėvams, seneliams ar proseneliams Šilin-

gams tremtyje buvo pašykštėta.

Svaja šį kartą iš savo mamos pasiėmė dalį jos saugojamų Stasio Šilingo laiškų, rašytų iš tremties vietų. Juos ji žada išversti į anglų kalbą ir įvesti į kompiuterį, kad ir amerikiečiai galėtų sužinoti apie anas siaubingas dienas.

Ji kartu su dukra Gaja aplankė ir Jaunimo centro rūmus, kur dar iki šiolei nebuvo viešėjusios. Čia jos stebėjo ir Čikagos lietuvių teatralų pastatymą, tik apgailestavo, kad nieko nesupratęsios. Tačiau vis tiek joms buvo įdomu pamatyti gana gausų tautiečių būrį, nes juos Aliaskoje galima suskaičiuoti ant pirštų.

Texas universitete anglų kalbos ir literatūros studijas bebaigianti, Gaja mums papasakojo apie jos lankytus lietuvių kalbos kursus Vilniuje ir jos ten įsigytus draugus bei pažįstamus, su kuriais ir dabar palaiko ryšį. Būdama labai nedrąsi, Gaja ne tiek daug atvėrė savo širdį gilesniam pokalbiui, bet vis tiek buvo galima suprasti, kad jos Lietuvoje praleistas mėnuo laiko buvo labai naudingas jos tvirtesnių ryšių su savo senelių kraštu užmezgimui.

Dar tvirtesnią nusistatymą Lietuvos atžvilgiu turi Svajos sūnus Aras, kuris pernai kartu su mama bei daugeliu kitų Šilingų šeimos atstovų dalyvavo Šilingų perlaidojimo iškilnėse Lietuvoje ir ten kapi-nėse pasakė kalbą.

Būsimų metų kovo mėnesį Aras su savo gausia šeima planuoja kelionę į Lietuvą. Jis ne tik pats nori geriau pažinti šį kraštą, bet ir kitiems šeimos nariams jį parodyti. Reikia manyti, kad sąlygos bus palankios ir jis galės savo sumanymą įvykdyti.

Ed. Šulaitis

LTSC LANKĖSI I. BERTULYTĖ-BRAY

Ina Bertulytė-Bray, kompozitoriaus Juozo Bertulio duktė, visuomenės veikėja, 1973-1981 m. buvo JAV LB Seattle, o 1983-1991 m. Vašingtono apylinkės pirmininkė. Nuo 1992 m. ji yra JAV LB Visuomeninių reikalų tarybos narė. Į PLB Seimą I. Bertulytė-Bray buvo išrinkta 1997 m. Vilniuje. Ji buvo Lietuvių Bendruomenės tarybos narė 1970-1999 metų kadencijai, padėjo rengti Baltų studijų programą Vašingtono universitete. Ji taip pat organizuoja knygų siuntas Lietuvos bibliotekoms.

Šių metų spalio mėnesį Ina Bertulytė-Bray lankėsi Lituanistikos tyrimo ir studijų centre, kaupė žinias apie savo tėvą Juozą Bertulį. J. Bertulis (1893-1970) — muzikas, kompozitorius, pedagogas, įvairių chorų dirigentas, teoretinių bei metodinių darbų autorius. Muziką dėstė Lietuvoje nuo 1918 metų, 1924 metais surengė Dainų šventę. Mokslą tęsė Klaipėdos konservatorijoje. Pasitraukęs į Vokietiją, studijavo kompoziciją, įsteigė DP konservatoriją, meno akademiją ir Baletų studiją. 1950 metais jis atvyko į JAV. Iki 1968 metų buvo išleisti 73 jo kūriniai.

Juozo Bertulio duktė Ina Bertulytė-Bray, aplankiusi Lituanistikos tyrimo ir studijų centrą, spėjo savo apsilankymą aprašyti.

Štai ką ji rašė: „Spalio mėnesį keturias dienas praleidau Lituanistikos tyrimo ir studijų centre, Žilevičiaus-Kreivėno lietuvių muzikologijos archyve. 1968 metais, po mano tėvo muz. Juozo Bertulio mirties, išpildydama jo norą, visą jo kūrybos medžiagą (rankraščius ir jo paties išspausdintas gaidas) perdavė muzikologijos archyvui. Archyvas buvo jo

„antrieji namai“, Juozas Žilevičius — artimas draugas dar iš senų Klaipėdos laikų, tai kitaip ir negalėjo būti.

Tačiau dabar atėjo laikas, kad jo muzika, ar tai būtų bažnytinė, ar išsamus jo liaudies dainų rinkinys („Tyliai, tyliai Nemunėlis teka“, „Aš pasėjau kanapėlį tėvelio sode ly“, „Ar atsimeni namelį“ ir t.t.), ar klasikinė (kvartetams, oktetams ir t.t.), o gal net ir jo operetė „Abejotinas asmuo“, pasirodytų išspausdinto leidinio pavidalu. Kad galėčiau nustatyti, kiek muzikinės kūrybos iš viso yra ir kaip su ja toliau tvarkytis, atvykau iš tolimo Seattle nukopijuoti viską, kas archyve yra sukaupta. Kita ir gana sudėtinga stadija tai bus surasti tinkamą leidyklą Lietuvoje ir ten gaidas išleisti.

Koks mums, lietuviams, turas turėti tokį centrą, kuriame ir mes, Amerikos lietuviai, ir iš Lietuvos mokslininkai, ir

net susidomėję amerikiečiai gali susirasti tiek nepakartotinai sukauptos, Lietuvos praeitį ir kultūrą atspindinčios medžiagos. Kiek Lietuvoje savo tėvo kūrybos radau, ji neišvengiamai išblaškyta po visokius fondus, o čia, archyve, jo gaidos surinktos, gerai suorganizuotos, sukataloguotos ir visiems prieinamos. Kazys Skaistgirys, muzikologijos archyvo vedėjas, man nepaprastai daug padėjo. Kopijavimo mašina, esanti tose patiose patalpose, man darbą ne tik valandomis, bet dienomis sutrumpino. O kad galėjau ir nakvyne pasinaudoti, tai dar ir malonumą pridėjo. Ir prof. J. Račkauskas, ir Pasaulio lietuvių archyvo direktorė Skirmantė Miglinienė, ir kiti centro darbuotojai kiekvieną mano žingsnį palengvino. Ačiū visiems!

Tikrai galime didžiuotis, kad šis centras egzistuoja, ir tik daugelio pasiaukojusių asmenų dėka per tiek laiko yra išsilaikęs ir dar vis turtėja savo rinkiniais“.

I.B.

Iš kairės: Ina Bertulytė-Bray, LTSC pirmininkas prof. Jonas Račkauskas, LTSC-PLA archyvų direktorė Skirmantė Miglinienė.